

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentiss Sanctissimæ Virginis Mariæ Matris Dei

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1726

VD18 80217915

Consultatio IV. Pulchritudo absque macula, quæ ostendit conceptionem
immaculatam sanctissimæ Virginis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45581

CONSULTATIO IV.

Pulchritudo absque macula, quæ ostendit Conceptionem Immaculatam Sanctissima Virginis.

Sylvius & foror ipsius deleruerant nos, & ego solus remansi cum viatore & comite meo, qui tam charitative

se obligaverat ad satisfaciendum summo meo, quo tenebar, desiderio, percipiendi & cognoscendi omnia, quæ de excellentiis Sanctissima Virginis mihi poterat declarare. Expectabam, quodd, postquam contulerat mihi tam sublimem existimationem de felicitate Sancti Joachim & Sanctæ Annæ, ex eò quodd electi sint supra omnes orbis Monarchas, ut essent Pater & Mater ipsius in extremâ senectute suâ, quamprimùm locuturus mihi esset de gaudio, quo demulcebantur, dum in partu nasci videbant auroram hanc matutinam, quæ paritura erat solem justitiæ; Et jamjam me disponebam ad faciendum ipsi plures desuper quaestiones. Expecta, inquit mihi magna nobis adhuc restat via, quoadusque pertingamus illuc. Et quid hoc? Consideranda tibi

proponam prodigia Conceptionis ipsius, quæ prior est ipsius Nativitate.

Prætereamus, inquiebam ipsi, prætereamus quæso malè ominatum hunc passum. Sæpius legi in scripturâ, conceptionem infantium pessimum esse totius vitæ suæ momentum, eòquodd comites sibi habeat peccatum, miserias, & maledictiones. Sanctus Job, quamvis cæteroquin patientissimus, exasperabatur iracundiâ contra ipsam, ipsique suam infligebat maledictionem: *Pereat dies in quâ natus sum, & nox, in quâ dictum est, conceptus est homo.* Jeremias eandem ostendit indignationem adversus diem Nativitatis suæ, sed majori cum vehementia, dum ita lamentans imprecabatur: *Maledictus vir, qui annuntiavit Patri meo dicens, natus est tibi puer masculus: audiat clamorem & ululatum, qui me non interfecit à vulvâ, ut fieret mihi mater mea sepulchrum.* Regius Propheta continere non poterat lacrymas considerans, in iniquitatibus conceptum

Job. 3.
Omnes infantes sunt infelices, quia concepti in peccato.
Jerem. 20.
V. 14.
Psalm. 50

2. Cor. 15.

Ephes. 2.

se, & in peccatis concepisse se Matrem suam. Magnus Apostolus omnes homines æstimat velut abortus, qui mortui sunt in Adam Patre suo communi, antequam nascerentur ex Patre suo particulari; & alibi affirmat, naturam produxisse nos omnes filios iræ, id est, objectum iræ DEI. Omnia hæc effata scripturæ sanctæ, quæ tam universalis sunt, ut neminem excipiant, videntur quoque involvere Sanctissimam Virginem, sicut alios; & molestum accideret, formare de hoc solummodo ideam. Melius igitur est, præterire hoc punctum silentio.

Et dein hæc pugna est, quæ nondum sit composita; siquidem decisiva nondum est questio ab Ecclesiæ oraculis: nondum declaratum est, quid credendum sit circa Conceptionem Sanctissimæ Virginis: nempe an infecta fuerit ipsa contagione peccati originalis, & dein sanctificata in utero Matris suæ, Sanctæ Annæ: Vel an præservata fuerit ab ipso per speciale quoddam privilegium; vel an etiam nunquam ad hoc contrahendum fuerit obligata, eoque per maximum privilegium excepta fuerit ab universalitate legis, ita ut hæc nunquam fuerit comprehensa. Hæc disceptationes sunt, quæ varias progignunt opiniones; & omnes hæc opiniones suas habent partes, à

quibus propugnantur rationibus tam verisimilibus utrobique, ut nesciatur omnino, quid credendum sit; dum res aliqua non nisi opinativè creditur, scrutari non libet illam; veritates solidas & constantes amplexor, quæ universaliter à totâ recipiuntur Ecclesiâ.

Adverti benè, me concitasse Zelum Ducoris & Comitis mei, taloquendo ipsi; respondit enim mihi voce satis asperâ: An igitur tu quoque dubitas de veritate immaculatæ Conceptionis Sanctissimæ Virginis? an tu quoque haud aliter hanc admittis, nisi velut opinionem probabilem? Et in hæc incertitudine præterire velles hoc punctum silentio? Hanc ipsam ob rem declarabo tibi illud ex fundamento, & tali quidem ratione, ut spem mihi faciam, te amplius non dubitaturum, cum perspexeris veritatem tam clarè, quàm clarè tibi illam demonstrare desidero. Nescio, quid desuper sentias, nec an benè comprehendas, quid intelligendum sit per Conceptionem Sanctissimæ Virginis; nec, an scias, quid prætendant illi, qui dicunt ipsam commaculatam fuisse peccato Adæ. Ab hoc igitur incipiam, & desuper nostram exorsus sumus Consultationem, quæ, ut sequitur, suum habuit progressum.

An questio de Conceptione Sanctissimæ Virginis non nisi sic opinio.

Cur op
sit loqu
ex l
meo
Concep
ne imm
larâ
sua
nit,

Quant
voribus
fecerit
DEUS
mum h
minem.

ARGU.

ARGUMENTUM.

Quid sit Conceptio Immaculata Sanctissimæ Virginis.

ARTICULUS I.

Comprehendere non poteris, quid sit conceptio maculata vel immaculata, nisi prius noveris, quid possit ipsam maculare; & ut hoc scias, cognoscere oportet veritatem illam tum antiquissimam, tum stupendissimam circa transmissionem peccati protoparentis nostri Adæ in omnes filios suos.

Quantis favoribus affecerit DEUS primum hominem,

Noveris igitur, quod cum DEUS creasset primum hominem ad imaginem suam, voluerit, ut esset absolutus Dominus aliarum creaturarum, primus Pater & origo communis totius naturæ humanæ, & specialis dilectus cordis sui: Fecit ex ipso amicum suum, filium suum, & hæredem omnium bonorum suorum æternorum. Et ut attolleret ipsum ad hujus honoris fastigium, contulit ipsi gratiam tam nobilem, ut hæc ex ipso fecerit sanctum, gratiam tam abundantem, ut haberet, unde locupletaret totam suam posteritatem, cunctosque suos filios redderet sanctos, communicando illis naturam humanam, & cum illa simul gratiam divinam. An

quidquam sit excellentius, pretiosius, fortunatius?

Verum non concessit ipsi favorem hunc adeo singularem, nisi cum quâdam conditione, & quidem hæc: Si manseris si telis inobedientiâ creatori tuo debitâ, conservabis pro te ipso hanc innocentiam tuam gratiam; & abs eò, quod illâ te prives, conferes illam cunctis tuis posteris & filiis: Quia nascentur ex Patre justo, justitia nascentur sicut ipse. Videbo semper & amabo innocentiam Patris in innocentia filiorum, eòquod visurus sim obedientiam filiorum in obedientia Patris sui. Verum si econtra violare præsumperis submissione ipsi debitam, non obtemperando ipsius legi, amittes gratiam innocentiam tuam pro te ipso, & pro totâ posteritate tuâ. Videbo semper, & odio habebò crimen Patris in personâ filiorum suorum, eòquod visurus sim voluntatem filiorum in illâ primi parentis, quæ includit & complectitur omnes; inobedientia ipsius erit ipsorum inobedientia, & lapsus ipsius, lapsus ipsorum. Quia nascentur

Pañum,
quod fecit
DEUS cum
primo homine, donando ipsi gratiam innocentiam,

scantur omnes ex patre rebelli & impio, erunt omnes impii & rebelles voluntati meæ. Et satis hoc erit, nasci filium ex tali patre ut peccator sit, miser & infelix.

Transfusio peccati originalis in filios Adam stupenda videtur, sed justa est & rationi conveniens,

Hoc, dicebam ipsi, valde stupendum videtur: siquidem quæri potest: ubi est justitia hujus pacti, ubi æquitas hujus conventionis? Nonne ipsam offendit rationem, dum dicitur, pauperes filiolos haberi reos peccati, cujus tam parum sunt participes aut complices, ut etiam illius non habuerint cognitionem, quòdque longè antea commissum est, quàm fuerint ipsi in mundo. Fateor, respondit mihi rationem nostram humanam id non capere; nihilominus nonne videmus ejusmodi, quid etiam inter homines, quod satis æquum nobis videtur?

Princeps aliquis enutriverat hominem vili satum loco, nobilitaverat ipsum, auxerat ipsum divitiis, suis ipsum accumulaverat favoribus, familiariter quoque utebatur ipso, promittens, se semper eadem usum bonitate in filios suos, si hujusmodi favoribus sese exhibuerit gratum. At ingratus rebellem se exhibet erga bonum hunc principem, & lætæ Majestatis committit crimen: Princeps non immeritò indignatus, exspoliat ipsum nobilitate suâ, omnibus concessis exiit favoribus, non amplius ut dilectum, sed velut suum aspicit inimicum,

Hujus apposita similitudo.

ita ut non solum omnia perdat pro se, sed etiam pro omnibus filiis suis, qui nascuntur omnes deinceps ignobiles, miseri, gratiâ principis exuti, eò quòd sibi sint inimici sui. Si hoc iniquum non videtur, occur æquitati videatur dissentaneum, quòd ita rem egerit DEUS cum primo homine & totâ posteritate illius?

Verum est, dicebam ipsi, non esse id sine ratione: Sed quare dicitur, quòd peccatum hoc primi parentis coinquinet ejus filios in ipsorum Conceptione; si diceret, quòd, eum nati sint ex Patre peccatore, sequantur ipsi malum ipsius exemplum, & rebelles se, sicut ipse exhibeat DEO, ubi primum accipiunt suæ usum rationis; hoc nimis superque constaret experientia; sed quòd peccare possint primo momento, quo recipiunt esse, & antequam obtineant libertatis suæ usum, quis non dicat, repugnare hoc lætæ rationi? Quam obrem claram & præclaram dedit mihi desuper explanationem: in primis quid intelligendum sit per hoc verbum Conceptione; & quomodo hæc commaculetur in omnibus filiis Adæ.

Oportet nosse, dicit mihi, conceptionem & mortem esse duos terminos vitæ hominis: Conceptione illam incipit, & mors illam absolvit. Hi duo termini tam oppositi habent certas similitudines & convenientias, à quibus melius de-

Comparatio inter stans Conceptionem infantis mortis.

Quare Adam sunt et Patris

Cur in macule peccate quod n commaj

Compatatio inter infans Conceptionis & infans motis.

clarantur ambo; In conceptione anima unitur cum corpore, & momentum hujus unionis facit primum instans vitæ hominis; in morte separatur anima à Corpore, & hæc separatio est ultimum momentum vitæ hominis. Ante unionem actualem animæ & Corporis non potest dici quod infans sit conceptus, vel quod incipiat vivere, quantumvis jam habeat aliquid sui, materiã nempe, quæ paulatim disponitur intra aliquot dies ad recipiendum animam. Et post separationem actualem animæ & corporis, non potest amplius dici, quod homo vivat, nec etiam, quod sit homo, quantumvis manent adhuc aliquid sui; Corpus nimirum, quod paulatim corrumpitur & redigitur in cineres, & anima ipsius, quæ abiit in æternitatem.

Cur infans maculetur peccato, quod non commisit.

Tu quæris, quomodo possibile sit, quod infans sit peccator in Conceptione suã, id est, in momento quo anima sua suo unitur corpori; non dico tibi, quod commiserit aliquod peccatum, hujus enim capax non est, imò ut propriè loquar, non est reus peccati, utpote non capax ad illud faciendum; sed dico, quod inficiatur contagione peccati primi parentis sui, quod infeliciter dimanavit usque ad ipsum, quodque ipse anima fiat objectum iræ DEI in ipso instanti, quo unita est carni primi peccatoris. Adam erat homo

P. P. Isaac Tom. III.

quasi universalis, quia includebat in se totam naturam humanam, & ideo infecit ipsam per peccatum suum: quãdam igitur ratione dici potest, Filium Adæ criminolum esse innocentem in Conceptione suã; Innocens est, quia nullum fecit malum; sed tamen criminolus est, quia involvitur crimine primi parentis sui, cujus turpitudine dimanavit usque in personam ipsius.

Sed unde oritur ipsi hæc macula ita deturpans ipsum? An est ex parte animæ, vel ex parte corporis sui? Non potest esse ex parte animæ, quia hæc tota pura exit è manibus DEI in creatione suã non magis est ex parte Corporis, quia quãdiu non animatur, non est capax peccati; si ergo anima & corpus, quæ dæ sunt partes componentes hunc infantem in instanti Conceptionis suæ, innocentes sunt, totum, quod componunt, innocens quoque erit.

Verum est, respondit mihi, nec animam, nec Corpus separatim efficere culpam infantis, eòquod nulla harum partium sit culpæ obnoxia. Sed ecce tibi cardinem infelicitatis suæ! in ipso instanti, quo uniuntur, quod est momentum conceptionis, producant per unionem sui filium Adæ, & filium Adæ esse, sufficit, ut involvatur crimine parentis sui. Eheu! Si primus hoc omnium hominum patens conservasset gratiam innocens.

M

centis

Unde oritur culpa peccati originalis.

Sufficit esse filium Adæ, ut illius sit reus.

centiæ suæ pro seipso, & pro omnibus suis filiis, hæc gratia data & collata fuisset omnibus in momento conceptionis suæ, vi cuius consimiliter mox nati fuissent filii DEI sicut filii hominis, condens naturam erat & largiens gratiam: Natura & gratia pari ambulassent passu; sed cum privati sint gratiâ in instanti, quo deberent habere illam, & privati sint ex pœnâ peccati hominis, privatio hæc, quæ perditam notat innocentiam, est macula animæ, & id, quod nominamus maculam peccati originalis: Sufficit nasci filium Adæ, ut contrahatur ipsius deformitas & turpitudine.

Sufficit, dicebam ipsi, benè modò intelligo, quid sit conceptio, & quomodò hæc vel maculata vel immaculata esse possit. Verùm ex hæc regulâ universali, deducendum erit & concludendum, quòd, cum sanctissima Virgo verè sit filia Adæ, viâ ordinatâ descendens ab ipso,

Apparet
Sanctissima
Virgo con-
trahere de-
buit pecca-
tum origi-
nale.

concepta sit sicut cæteri omnes ipsius filii, & consequenter eandem omnium aliorum incurrerit miseriam & infelicitatem, quòd nimirum peccati contraxerit maculam in conceptione suâ, sicut omnes alii, & hinc ampliùs non miror, si tot sanctissimi & sapientissimi viri, quales sunt Sanctus Bernardus, S. Thomas, S. Bonaventura, tantique alii hujus fuerint opinionis, cum vel maximè sit consentaneum rationi.

Eja quæso, ne sic appropere; respondit mihi, oris habitu admodum benigno, ne tam citò sententiam feras adversùs Matrem admirabilem Salvatoris nostri; habes pro fundamento legem communem, verum est; sed an igitur non esse regulam tam universalem, quæ suâ careat exceptione. Examinemus paulisper accuratius causam, & certus sum te statuarum pro illa.

* * *

ARGUMENTUM.

An cum fundamento credibile sit Conceptionem Sanctissimæ Virginis esse Immaculatam.

ARTICULUS II.

Quando Scriptura loquitur clarè, et ceterum est.

Necessariò vel in peccato vel absque peccato concepta est, adeòque Conceptionem ipsius vel maculatam vel immaculatam esse oportet: Ambo vera esse non pos-

sunt, cum sint contradictoria; necessariò una ex his propositionibus vera est, & altera falsa. Sed quænam est hæc? Consultamus Sacram Scripturam, quæ oraculum est veritatis, & neminem deci-

Quid
eiend
quan
scrip
loqui
obitu

decipere potest, cum sit purum verbum DEI. An dicit ipsa, quòd Sanctissima Virgo sit concepta in peccato? an dicit quòd sit concepta absque peccato? neutrum affirmat clarè. Si clarè diceret, quòd concepta fuerit in peccato, permillum non foret, credere, Conceptionem ipsius esse immaculatam; vel si clarè diceret, quòd sit concepta absque peccato, dubio non foret locus, quin Conceptio ipsius fuerit immaculata. Siquidem quando scriptura declarat nobisque antiquam veritatem verbis manifestis, dubitare de illâ non licet, sed firmiter est credenda, ut non defleatur à fide. Nam absque notâ hæreseos contradicere illi non est permillum.

Quid faciendum, quando scriptura loquitur obscure.

Sed quando loquitur obscure, sicut certus non sum, quid velit dicere, sic etiam non sum certus, quid debeam credere. Quis igitur me docebit, cuiusque mihi standum iudicio, ut firmiter credam, ipsam ita & non aliter esse intelligendam? procul dubio non proprio meo sensui, nec existimata illi inspirationi Spiritus Sancti, quàm sequuntur hæretici seu regulam fidei suæ; siquidem quot capita, tot sententiæ; nam quilibet affirmabit, inspiratum sibi sic esse à Spiritu Sancto, & nunquam conspirabunt in unum; opus est regulâ quâdam infallibili, quâ dirigat; non autem debet esse nisi una, ut conservetur unitas ejus-

dem fidei in omnibus fidelibus; insuper & infallibilem esse oportet, ut omnes eandem fidei suæ habeant certitudinem. Jam hæc regula esse non potest, nisi Ecclesia, DEI namque solius est revelare nobis veritates Religionis; Et Ecclesiæ est nobis illas proponere in vero sensu, quo credendæ sunt nobis; sicque habemus omnes eandem fidem, quia omnes habemus eandem certitudinem veritatis.

Sed quando Ecclesia nihil pronuntiavit circa veritates, quas Scriptura Sacra nobis non satis clarè affirmat, quid faciendum, ut modo ad id, quòd credere oportet, determinem? Recurrendum ad Sanctos Patres; ideò enim misit DEUS Doctores in Ecclesiam suam, qui illius Patres sunt, quibusque divina sua communicavit lumina ad penetrandum obscuritatem divinarum Scripturarum, & interpretationem illarum dandam populis; qui si conveniant in intelligentia alicujus Sacræ Scripturæ textus, permillum non est ab ipsorum sententiâ recedere; siquidem obligati sumus virtute professionis nostræ fidei haud aliter unquam accipere vel intelligere Scripturam Sacram, nisi juxta unanimum sensum Sanctorum Patrum.

Optimè id fit, dicebam, quando omnes sunt unanimes, & quando eadem loquuntur ratione; sed sæpè non conveniunt; quivis

M a

sua

Quæ fides adhibenda sit sanctis Patribus.

Aliquis in
particulari
non est re-
gula fidei
meæ.

sua habet lumina, & quisvis suam intelligentiam, quæ non solum diversa sunt ab aliis, sed aliis quoque opposita: Cui credendum tunc mihi est, cum quilibet suam habeat auctoritatem, suasque rationes, quæ haud aspernandæ mihi videntur? an eligendus mihi ex illis unus, velut certa fidei meæ regula, & cæteri omnes condemnandi velut hæretici? Non, oportet conservare erga omnes magnam reverentiam, cum omnes sint Doctores Catholici, & aliquis in particulari non sit regula fidei nostræ. Et tunc liberum nobis est sequi vel hunc vel alterum, condemnare certem licet nullum quoad pronuntiaverit Ecclesia, quid credendum nobis sit velut articulus fidei. Jam hucusque Ecclesia non declaravit ceu articulum fidei, quod Conceptio Sanctissimæ Virginis sit Immaculata.

Ergo non est, inquiebam ipsi, nisi simplex opinio, & omnis opinio est incerta; ergo tam oppugnantes, quam propugnantes illam paræ sunt conditionis, ita ut nec melius nec peius hi sentiant quam illi. Quid inquis, respondit mihi, quod omnis opinio sit incerta? Fateor equidem dari tam incertas, ut, quando harum quæ inter se oppositæ accuratius ponderantur, tam æquales sibi invicem reperiantur, ut aliquis determinare se vix possit, quam præferat vel postponat alteri. Ve-

rùm habentur ex iis tam certæ, ut propemodum accedant ad certitudinem rerum fidei, & saltem magna esset temeritas, relinquere has & adhærere aliis, quæ in comparatione valde parum habeant credibilitatis. Et inter omnes illa de Conceptione Immaculatæ Sanctissimæ Virginis, est magis certa, propiusque attingit certitudinem infallibilem veritatum fidei nostræ, quas hisce diebus in universâ tenemus Ecclesiâ; Nonne enim videmus?

Tam attentè nostrum præsequebamur argumentum, ut non perceperimus certum quendam, cui Iolano nomen, qui absque omni strepitu appropinquaverat nobis, ut nostro daret aures discursui: Erat is vir incultus & asper, cui conveniebat cum nemine, cuique voluptas summa, certissimis contradicere veritatibus. Ultima verba Viatoris & Comitis mei, quæ tantum tribuebant certitudinis veritati, quæ Immaculatam Sanctissimæ Virginis propugnat Conceptionem, ut proximè ipsam accedat ad fidei nostræ articulos affirmata, eundem in animo ipsius produxere effectum, quem Musica in auribus Tygridum, quæ effertur illic, ubi harmoniæ aliquis percipiunt suavitatem. Tantâ effervuit is iracundiâ, ut asperè nos interpellans, nobis diceret.

Oppono me vobis, Domini, & præscribo contra vos, Legite

Animus
cultus in
torur an-
râ verita-
sibi dispo-
cente.

Deliria
eius op-
pugnati
lan-

Immacu-
tam Co-
ceptionem
Sanctissi-
mæ Virgini-

Immaculatam Conceptionem Sanctissimæ Virginis.

sanctos primorum sæculorum Patres, date aures antiquitati, cui vestram debetis venerationem. Certum est, quòd à JESU Christo nato, usque ad annum 1330. inventuri sitis Sanctissimam Virginem conceptam esse in peccato more cætorum hominum. Sub id-temporis incepit Joannes Scotus ex rationibus & suppositionibus Chimericis eximere Sanctam Virginem à peccato originali: Sed hæc opinio commenti & temeritatis non evadit notam. Sixtus Quartus Franciscanus pari passu ambulare fecit novam Doctrinam Scoti sui cum sanctæ sedis traditione, quàm Papæ ipsum sequentes tumularunt, & inter alios Alexander Septimus. Sed & Universitates hanc Sixti Quatti contemserunt constitutionem. An præscriptiones hæc continere non possint futorem eorum, qui defendunt Conceptionem Sanctæ Virginis esse Immaculatam? Concilium Basileense præsumpsit decidere hoc punctum, illudque ceu fidei proposuit articulum, sed reprehenditur ex eo, quod fecit. Concilium Tridentinum confirmat constitutionem Sixti Quarti; sed Calvinus desumpsit exinde argumentum arguendi & inculpandi hoc Concilium in suo Antidoto. Et post hæc omnia Facultas Parisiensis eò usque dilapsa est, ut in congregatione quâdam generali Anno 1576. in Mense Februario ce-

lebratâ declaraverit, se credere, Conceptionem Beatæ Virginis esse Immaculatam, obligans omnes eos, qui in hac Facultate creati voluerint Doctores, ut pari ratione credant id ipsum; at nescio, ubi suos habuere oculos? Quantum ad me, plurima habeo ipsorum Doctrinæ apponenda.

Verum est, nos ab initio hæsisse stupore defixos, auscultantes hunc hominem, qui audacter constituebat seipsum censorem summorum Pontificum, Conciliorum, totius Facultatis Theologicæ Parisiensis, quæ totius orbis est facilè celeberrima. Quis ergò es tu? interrogat ipsum Viator noster, ita artonitus ex eò, quòd audiebat, ut dubitare videretur, an non esset potius spectrum, quàm homo, vel phantasma aliquod quòd apparuerit nobis, quòd ex inopinatò visendum se dederit, ut ita loqueretur nobis. Unde venis! quis te misit? Quo spiritu impelleris, & quænam tua est intentio, dum exspoliare contendis Sanctissimam Matrem DEI honore perfectissimæ innocentie suæ, quam fidelium pietas agnoscit & reueretur in ipsâ? Quid inde tibi affluit emolumentum, dum peccatrici ipsi affricare adniteris labem? quâ injuriâ affecit te ipsa, ut hanc velis ignominiam rependere illi? Et quantâ in ipsam exardescis indignatione, dum pertinaciter propugnas, fuisse ipsam mancipium diaboli an-

requam esset Mater Dei? quod fuerit objectum ipsius iræ, antequam objectum fuerit perfectissimi ipsius amoris, quo persecutus est unquam puram aliquam creaturam?

Quam indignè de Beatissimâ Virgine sentiant ipsius inimici.

Quid lueri tibi exin accrescet, si rapueris ipsi pulcherrimum & coronâ & gloriâ suâ florem? Id, quod summè amat & æstimat, est perfecta sua innocentia, & nunquam displicuisse DEO, nec momento unico; & quid commodi; affers Ecclesiæ, vel animabus in specie, quando persuaseris illis, quod peccati sordes divinam profanârunt sanctuarium; quodque infinita Sanctitas DEI noluerit præsentia suâ personali honorare novem mensibus illam, nisi postquam permiserat ipsam peccati dedecore per tempus aliquod inhonorari? cui ex hoc placere cogitas? an forsitan DEO? Num putas arrisurum ipsi contemptum Mariæ suæ, qui eò usque honoravit ipsam, ut ipsam anteponebat voluerit omnibus puris creaturis? an fortassis hominibus? num oblectari possunt videntes deprimi & vilipendi Matrem DEI, quem adorant? An fortè Angelis in cælo? num habebunt Reginam il-

Quod à situ contrahonorem. Sanctissimæ Virginis, non potest placere, nisi in inferno,

lorum cœtui, qui sunt à DEO maledicti? siquidem unico solo momento hære in peccato, est esse à DEO maledictum in hoc statu. Cui igitur placebis? an bonis animabus in terrâ? sed nil magis displicere potest illis, quàm si ver-

ba fieri audiant indignè de Virgine illâ, quàm omnes singulari prosequuntur devotione? Tandem non video, cui tua placere possint consilia, nisi, quod dicere nolo, sed ipsemet tu iudica.

Hæc Viatoris nostri verba fuerunt oleum, sed affusum igni, cum multò majus in ipso excitaverint incendium; siquidem hic homo totus apparuit accensus, voce asperâ & protus rucâ, ut habent illi, quibus solemne est incessanter vociferari. Ego appello, inquebat, & in vestram provoco condemnationem, ubi vis in vos & contra vos fulminandam, si sustineatis, MARIAM esse immunem à peccato protoparentis nostri, siquidem hæc nova opinio est non nisi orta corruptis hisce novissimis temporibus. Quamdiu conservata est Ecclesia in puritate doctrinæ suæ, Chimærica hæc imaginatio ipsi prorsus fuit incognita, nulla prorsus fiebat mentio, quod Conceptio Virginis fuerit immaculata, sed universalis invaluit opinio, quod contraxerit peccatum originale, more cæterorum hominum.

Et ecce magnam disceptationem excitatam inter ipsos; siquidem amicus meus, quem deinceps meum appellabo Raphælem, cum aliàs de ipsius mihi non constet nomine, videns ingenium hujus hominis rabiem, & insanum desiderium desolandi magnificam hanc domum, quàm sibi met

ædific;

Coram vā-
riis tribu-
nalibus agi-
tatur causa
concernens
Conceptio-
nem San-
ctissimæ
Virginis.

ædificaverat sapientia divina, sen-
tiebat ex parte suâ accensum sibi
in animo zelum pro justissimâ
ipsius defensione. Age inquit
bat illi, deducam te ante cuncta
tribunalia & æquissima, & nulli
prosus corruptioni obnoxia, &
perdes coram omnibus, tuâque

causâ cades. Hæc tribunalia erunt
illud Sacræ Scripturæ, illud Con-
cilioem, illud summorum Pon-
tificum, illud Sanctorum Patrum,
& illud ipsius rationis: Veni &
ubivis accipe tuæ sententiam
condemnationis.

* * *

ARGUMENTUM.

*Quomodo Sacra Scriptura sufficiat fidem de Im-
maculatâ Conceptione Sanctissimæ Virginis.*

ARTICULUS III.

Conveniamus, Sacram Scri-
pturam nullibi dicere ver-
bis manifestis, nec, quod
sanctissima Virgo sit præservata, nec
quod sit maculata in Conceptione
suâ peccato originali: Omnia
namque testimonia, quæ trahi pos-
sunt è Scripturâ, non concludent
nisi per necessarias consequentias,
vel explanationem Sanctorum Do-
ctorum, qui Patres sunt Ecclesiæ.

Sustineo, inquit Jolanus, quod
Scriptura verbis sat manifestis di-
cat Sanctam Virginem Conceptam
esse in peccato originali, sicut alij
omnes filii Adæ, quando regu-
lam statuit universalem, à quâ
nullus excipitur: *In Adam omnes
moriuntur.* Ecce legem commu-
nem, quæ nullam omnino admit-
tit exceptionem: oportet ergo
Sanctam Virginem, quæ filia est
Adæ, subire hanc, sicut cæteri
omnes.

Regulæ

Non benè concludis, opponit

illi Raphaël meus: Siquidem ex
regulâ hâc universali, trahenda
est consequentia prorsus contraria:
Est lex communis, ut omnes filii
Adæ maculentur in Conceptione
suâ peccato primi parentis sui; San-
ctissima igitur Virgo sub hâc non

comprehenditur. Quare? quia
privilegium est Matris DEI, non
subjici quasi legum universalium
ulli, quæ se extendunt ad omnes
filios Adæ. Exempli gratiâ; lex
est communis, ut omnes Matres
desinant esse Virgines, quando
sunt Matres; Sanctissima Virgo
inde exempta est; nam ipsa est
Mater Virgo, quæ nihil amisit in
tegritatis suæ Virginalis; quando
peperit Filium Unigenitum DEI,
sed magis perfecit illam. Lex est
communis, ut omnes fœminæ
suos concipiant fœtus è complexu
alterius sexûs; Sanctissima Virgo
inde fuit exempla, & unicum
suum concepit Filium ex opera-
tione

universales
Scripturæ
quæ obli-
gant pecca-
tores, non
concernunt
Matrem
DEI.

1. Cor. 15.

Genes. 3.
v. 16.

tione Spiritûs Sancti. Lex est communis, ut omnes Matres partiant cum dolore: *In dolore paries*; Sanctissima Virgo inde fuit exempta: nam S. Thomas clarè affirmat, ipsam nullum sensisse dolorem, sed maximo delibutam esse gaudio, quando divinum suum peperit Filium; Verba ipsius sunt: *In partu Virginis nullus fuit dolor, sed maxima jucunditas.* Lex est communis, ut omnes filii Adæ subjaceant & subdantur peccato cuidam actuali; *Non est homo, qui non peccat*: Sanctissima Virgo non constringitur hac lege; siquidem communis fides est Ecclesie & decisio Concilii Tridentini, quòd ipsa commiserit nunquam toto cursu vitæ suæ peccatum aliquod actuale. Est lex communis, ut corpora hominum redigantur in pulverem post mortem suam; *Pulvis es, & in pulverem revertèris*: Sanctissima Virgo non subiit rigorosam hanc legem; sed post mortem suam cum Corpore ipsius per tres dies mansisset in sepulchro exemplo Unigeniti Filii sui resuscitata est, & Corpore ac animâ simul cum júbilo recepta in cælum in die Assumptionis suæ: Hic universalis est sensus totius Ecclesie.

D. Thom.
3. p. q. 35.
a. 6.

In partu Virginis nullus fuit dolor, sed maxima jucunditas. Lex est communis, ut omnes filii Adæ subjaceant & subdantur peccato cuidam actuali; *Non est homo, qui non peccat*: Sanctissima Virgo non constringitur hac lege; siquidem communis fides est Ecclesie & decisio Concilii Tridentini, quòd ipsa commiserit nunquam toto cursu vitæ suæ peccatum aliquod actuale. Est lex communis, ut corpora hominum redigantur in pulverem post mortem suam; *Pulvis es, & in pulverem revertèris*: Sanctissima Virgo non subiit rigorosam hanc legem; sed post mortem suam cum Corpore ipsius per tres dies mansisset in sepulchro exemplo Unigeniti Filii sui resuscitata est, & Corpore ac animâ simul cum júbilo recepta in cælum in die Assumptionis suæ: Hic universalis est sensus totius Ecclesie.

3. Reg. c. 8.
v. 46.

Non peccat: Sanctissima Virgo non constringitur hac lege; siquidem communis fides est Ecclesie & decisio Concilii Tridentini, quòd ipsa commiserit nunquam toto cursu vitæ suæ peccatum aliquod actuale. Est lex communis, ut corpora hominum redigantur in pulverem post mortem suam; *Pulvis es, & in pulverem revertèris*: Sanctissima Virgo non subiit rigorosam hanc legem; sed post mortem suam cum Corpore ipsius per tres dies mansisset in sepulchro exemplo Unigeniti Filii sui resuscitata est, & Corpore ac animâ simul cum júbilo recepta in cælum in die Assumptionis suæ: Hic universalis est sensus totius Ecclesie.

Gen. 3. v.
19.

Pulvis es, & in pulverem revertèris: Sanctissima Virgo non subiit rigorosam hanc legem; sed post mortem suam cum Corpore ipsius per tres dies mansisset in sepulchro exemplo Unigeniti Filii sui resuscitata est, & Corpore ac animâ simul cum júbilo recepta in cælum in die Assumptionis suæ: Hic universalis est sensus totius Ecclesie.

Plures leges
universales,
à quibus
SS. Virgo
exempta
fuit, pro-

Quor & quantas aspicias leges, quæ involvunt ceteros filios Adæ, à quibus Sanctissima Virgo immunis ac libera fuit, quin monstrari possint verba expressa in sa-

cro codice, quæ nobis hanc insinuunt exemptionem & immunitatem; & tamen verus Catholicus non est, qui conscientie sibi non ducat, de illâ dubitare. Cur igitur concedis. Illi omnia hæc privilegia, vi quorum à lege eximitur communi? Ideò, respondit Jolanus, quia dona sunt jure æquissimo ipsi debita ob incomparabilem dignitatem Matris DEI, & nimis indecorum videretur, si ipsa cunctis hisce subderetur legibus. Optimè dictum: Sed nonne vides, nihil magis congruere dignitati Matris DEI, quàm perfectissimam innocentiam, & absque comparatione majorem esse indecentiam, dicere, quòd anima ipsius corrupta fuerit à peccato, quòd infinitæ abominationis est, quàm dicere, quòd corpus ipsius corruptum & corrosum fuerit à vermibus, creaturis protus innocentibus; majorem esse indecentiam, dicere, quòd Concepta fuerit in maledictione peccati originalis, quàm dicere, quòd unicum suum conceperit Filium, usitata aliarum Matrum viâ, quæ omnino nil arguit malitiæ: majorem esse indecentiam, dicere, quòd sanctissima ipsius anima non semper permanserit Virgo, per exemptionem ab omni genere peccati originalis vel actualis, quàm dicere, quòd Corpus ipsius semper Virgo non permanserit, sicut ante, ita post partum suum. Fatere igitur,

buor, ip
quoque
lege pecc
ti origina
exempta
fuisse.

liber
v. 13.

Si Affe
eximit
herem
ge com
mi, qu
magis
SUS Ch
stus M
stem lu

igitur, quòd si lex universalis sit, à quâ dignitas Matris DEI debuit esse immunis, præcipuè sit, ab illa peccati originalis, quòd universaliter commaculat omnes filios Adæ.

quàm omnes cæteras creaturas suas; an igitur tantum ipsam posset exercere rigorem? Neutiquam sanè aspirere ipsam posset velut iracundiæ suæ objectum in Conceptione suâ, sicut omnes alios Adæ filios. Non enim pro te, sed pro omnibus hæc lex constituta est.

Quando video in Scripturâ Reginam Esther timore ac tremore percussam, præ infirmitate humiliantem, detelictam viribus, & pauore quasi exanimatum coram throno Assueri, qui universalem mortis sententiam fulminaverat adversus omnem Judæorum nationem, quorum erat filia: cùmque universalis hæc lex involvere ipsam videretur communi cæterorum omnium miseriam, intuens Regem, qui illam amabat, descendere de throno suo, suis ipsam amplexari brachiis, ut à deliquio revocaret ipsam, verbis suavissimis & omni benevolentiam plenis ipsi blandiri: *Quid habes Esther? Ego sum frater tuus, noli metuerè; non morieris; non enim pro te, sed pro omnibus hæc lex constituta est;* dico intra memetipsum, an possibile sit, habere Assuerum plus vel potestatis vel bonitatis ad eximendum aliquam, quàm deperibat, principem sceminam ab universali lege omnes Judæos ad mortem condemnante, quàm habeat JESUS Christus ad eximendum Sanctissimam Matrem suam ab universali lege omnium filiorum Adæ? Hoc sanè excedit captum meum: ipsam solam plus ipse amabat,

Hæc omnia me non conviunt, reponit Jolanus, majori accensus indignatione: Si enim verum esset, ipsam exemptam fuisse à rigorosâ hæc lege, quæ universaliter occidit omnes filios Adæ in instanti, quo incipiunt vivere, quòdque iis omnibus è Matris suæ utero præparat tumulam; quando etiam concederem, exemptionem hanc reipsâ satis congruam esse dignitati Matris DEI, allegarem tibi mox aliam legem universalem, à quâ eximere ipsam omninò non posses: Et est, quòd Sanctus Paulus dixit, JESUM Christum mortuum esse pro omnibus; & ex quo aptissimè ipse concludit: *Ergò omnes mortui sunt; & pro omnibus mortuus est Christus, ut & qui vivunt jam non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est.* An dicas, quòd Sanctissima Virgo exempta sit ab hæc lege? quòd JESUS Christus non sit mortuus pro illâ? quòd ipsa non sit obligata vivere ipsi soli? quòd non redemerit ipsam pretiosissimo suo sanguine? & quare redemit ipsam nisi quia fuit mancipium peccati!

Discursus
S. Pauli
mò
lè iutelle-
ctus.
2. Cor. 7.
14. & 15.

Esther 7.

Si Assuerus
eximit Est-
herem à le-
ge commu-
ni, quanto
magis JE-
SUS Chri-
stus Ma-
trem suam.

Et P. Lucas Consultat, Tom. III.

N

Quare

Quare salvavit ipsam, moriendo pro ipsâ, nisi quia perdita erat cum cæteris omnibus filiis Adæ? quid mihi ad hoc respondere poteris!

Dicam tibi, replicuit Raphaël meus, & tantâ cum energiâ, ut prostraverit alterum. Nunquam pura aliqua creatura tam abundanter participavit ex beneficio Passionis & mortis JESU Christi, sicut Sanctissima Virgo; nec ulla unquam tam copiosè, tamque excellenter redempta est pretioso ipsius sanguine; nec unquam ulla ita obligata fuit vivere illi soli; sed nec ulla unquam tam fideliter, tamque perfectè se ipsius devovit servitio. Verùm si ex hoc concludere velis; ergò ipsa mortua fuerat per peccatum, ergo fuerat mancipium diaboli & obnoxia culpæ. plurimùm deciperis; prorsus enim contrarium inde deducendum est. Ipsa abundantius cæteris omnibus locupletata est gratiis redemptionis; igitur hæc gratiæ non solum liberarunt ipsam à peccato, qui est favor cæteris omnibus exhibitus, sed à peccato ipsam præservarunt, quòd est multò plus: Filius ipsius redemit ipsam excellentiùs, quàm cæteros omnes; ergò hoc non fecit solummodò eripiendo ipsam è servitute diaboli, sicut omnes alios, sed custodiendo, ne caderet unquam in illam momento vel unico: JESUS Christus nobiliori quâdam ratione

Sanctissima Virgo magis sit particeps Redemptionis JESU Christi, quàm cæteri omnes Filii Adæ, ergò nullius particeps est peccati.

salvavit ipsam, quàm cæteros Adæ filios: ergò passus non est, ut periret ipsa in universali naufragio mundi, quod cæteros involvit omnes, sed fecit, ut hæc salutis arca cunctis supernataret aquis diluvii; aliàs in quo majoribus, quàm cæterorum vulgus hominum, fuisset d' tata privilegiis?

Dicis aliquid, fatetur Jolanus; potest quidem ratione quâdam hic scripturæ textus explicari in favorem illius: nihilominus id mihi prærogativæ est, quòd allegare mihi non possis textum aliquem, qui dicat, Conceptionem ipsius fuisse Immaculatam. Quid inquis? non ergò legisti, quod exaratum est in principio Geneleos, quando dixit DEUS antiquo illi serpenti, qui nostros seduxerat protoparentes, vel potius damoni sub serpentis figurâ latitanti: *Inimicitias ponam inter te, & mulierem; tu insidiaberis calcaneo ejus, ipsa conteret caput tuum.* Fateor hunc textum non clarè dicere, quòd Sanctissima Virgo fuerit præservata à peccato originali in Conceptione suâ, dicit tamen id obscure: Et sic omnes Scripturæ veteris Testamenti, quæ figurativæ sunt, involvunt omnes veritates novi, quas obscure nobis annuntiant. Ad quem spectat illas nobis exponere & evidentiùs declarare? Ad Doctores & Sanctos Ecclesiæ Patres recurrendum est, ut verum illarum sensum inquirat.

Cant. 4

Gen. 3

Scripturæ facis el dicie, culam esse in Sanctissimâ Virgin

Muller de peccato originali exemta Epiphani lib. adversus hæres

quiramus. S. Ambrosius, S. Gregorius, S. Augustinus, S. Epiphanius Abbas Rupertus, & plures alii omnes dicunt, mulierem hanc esse Sanctissimam Virginem, caput serpentis, quod contrivit, esse peccatum originale, quod primum intrat, sicut caput serpentis primum est, quod ubivis se insinuat, quocumque is vadit: Ecce tibi verum sensum juxta interpretationem Sanctorum Patrum, quem Spiritus Sanctus abscondere voluit sub caligine horum verborum, quique sat clarè affirmat, Sanctissimam Virginem triumphasse de peccato originali, ipsiusque conceptionem fuisse Immaculatam.

aliquam aduffit animam; nunquam non illius remanet cicatrix, & in æternum verum erit, ipsam in instanti quodam fuisse inimicam DEI. O probrum! ô dedecus! Hinc est, quòd Auctor quidam admodum antiquus dixerit, Sanctissimam Virginem potius electuram fuisse, ut ageretur in infernum, quàm permissuram, ut unico Sandaxat momento involueretur peccato originali; quodque maluisset annihilari, quàm per aliquam noxam fieri inimicam DEI. Eheu! quàm exilem cognitionem habemus infiniti horroris, quo prosequi debemus peccatum minimum, dum illud tam leviter committimus!

Ludovicus de Turre Tract. de Concept. Virginis.

Cant. 4.

Si sacrum legas Epithalamium, invenes ibi hæc Spiritus Sancti verba: *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te*: Ad quem diriguntur illa? de quo loquuntur? non possunt dici de Ecclesiâ, quæ appellatur Spiritus Sancti sponsa; eòquòd ipsa suas habeat maculas, sua peccata, pro quibus indes offert penitentiarum lacrymas DEO, ipsiusque expostulat misericordiam. Non igitur esse potest, nisi Sanctissima Virgo, quam Spiritus Sanctus per antonomasiam, suam nuncupat amicam. Sed quomodò diceret, quòd tota sit pulchra, nullaque in ipsâ sit macula, si coinquinata fuisset peccato originali; quando enim semel ipsius hinc infernalis

Vis ulterius auscultare Scripturam, lege Psalmum octogesimum quartum; ibi mysteriosa hæc invenes verba: *Benedixisti Domine terram tuam* (vivam hanc terram, è quâ formatus es in secundâ tuâ generatione, sicut dicit Isaias Prophetâ) *& avertisti captivitatem Jacob*. Ubi adverte benè, non dicere ipsum, quòd liberaverit eam à captivitate, sed quòd hanc ab eâ averterit.

Psalm. 84.

Isaiâ 53.

Lege octavum Caput Proverbiorum, unde Ecclesia hæc desumpsit verba, quæ Sanctissimæ applicavit Virgini: *Dominus posedit me ab initio viarum suarum, antequam quidquam faceret à principio*. Quando Dominus, id est, DEUS Creator, accinxit se viæ &

Proverb. 8.

N 2 decre.

Scriptura facis clarè dicit, maculam non esse in Sanctissimâ Virgine.

DEUS prof-
fedit San-
ctissimam
Virginem
ab initio
viarum
suarum;
ergo non
quam fuit
mancipium
peccati,

decrevit communicare se extra
seipsum creaturis suis, à quâ fecit
initium, nisi ab omnium nobilif-
simâ? quam sibi proposuit om-
nium primam, cum sit Sapientia
infinita, quæ primatum dare no-
vit juxta merita? Ab initio po-
suit sibi ob oculos JESUM Chri-
stum, operum suorum Extra se
nobilissimum; & exin Sanctissi-
mam Virginem Matrem ejus, ve-
lut omnium dignissimam post
ipsum Ecce quomodo possederit
ipsum statim ab initio. Nondum
erat nec Adam nec Eva, nec pec-
catum originale: siquidem crea-
tus non est primus Adam, nisi ut
produceretur suo tempore Adam
secundus, & Eva secunda, San-
ctissima Mater ipsius: ambo jam
concepti erant, omninò pleni
innocentiâ & sanctitate in decre-
to æterno DEI; & quod Concep-
tum jam erat ab æterno, execu-
tus est illud in medio temporum.

Posses mihi, interpellat Jola-
nus, hæc ratione citare centenos
textus scripturæ, qui nihil tamen
probarent, utpote non clarè lo-
quentes de Sanctâ Virgine, quous-
que non accipis in sensu literali,
qui robur dat & auctoritatem ar-
ticulis nostræ fidei. Verum est,
reponit Viator, quòd efficaciter
non concludatur ex sensu mystico
Sacræ Scripturæ, nisi certi simus,
esse illam, quem Spiritus Sanctus
declarare nobis voluit; siquidem
non ignoras, esse textus, quibus

nullus omninò est sensus literalis;
quòsque necessariò accipere oportet
in sensu mystico, ut bene in-
telligantur. Exempli gratiâ, quan-
do Evangelium nobis dicit: *Si Matris
oculus tuus scandalizat te, erue
eum, & projice abs te.* Novimus
benè Spiritum Sanctum non in-
tendisse, ut nostros erueremus ocu-
los è corpore nostro, qui sensus
esset literalis, sed voluisse, ut su-
merentur hæc verba in sensu my-
stico. Si quis dirigit tuum animum,
sicut oculus dirigit tuum corpus,
& mala tibi consilia, separa te ab
illo. Sic plures textus Sacræ Scri-
pturæ, quos Ecclesia applicat San-
ctissimæ Virgini ad indagandam
vel Conceptionem ipsius Immacu-
latam, vel divinam ipsius mater-
nitatem, vel aliam quandam il-
lius prærogativam, quamvis for-
tasse in sensu literali verificari non
possint; consonat tamen veritati
in sensu mystico, intelligendo
ipsum de Sanctissimâ Virgine; &
novimus, huic verum esse sen-
sum, quem Sanctus intendit Spi-
ritus in his verbis, quando ita ex-
plicantur nobis à Sanctis Patribus.
Probè video, inquit Jolanus,
me nunquam obtenturum causam
coram tribunali Sacræ Scripturæ;
provoco ad illud Conciliorum,
quæ clarè loquentur nobis; pla-
cet id equidem, respondit alter,
cum certus sim, te & ibi fore
condemmandum.

* *
*

ARGU.

ARGUMENTUM.

Quid Concilia pronuntient in favorem Immaculatae Conceptionis Sanctissima Virginis?

ARTICULUS IV.

Vellem te mox ab initio hinc facere professionem fidei, quam fecit Vates Regius, dum ita cecinit: *Confitebor tibi Domine in toto corde meo, in Consilio justorum & Congregatione.* Oportet habere cor docile ad accipiendum cum reverentiâ decisionem Conciliorum, cum oracula sint allata nobis è cœlis, eoque Spiritus Sanctus, à quo congregata sunt, illis asserat lucem & loquatur per ora eorum. Primum Concilium Ecclesie, quod celebratum est ab Apostolis, quodque ceu exemplar servare debet omnibus aliis, suas sub hâc formâ pronuntiavit decisiones: *Visum est Spiritui Sancto & nobis; & reliquâ.* Et omnia vera Concilia Ecclesie hoc loqui debent idiomate; audienda igitur sunt velut Spiritus Sancti instrumenta, maximâ cum reverentiâ, & eadem cum promptitudine amplectenda ipsorum effata. Nonne hâc cum dispositione auscultare vis Concilia?

Nullum Concilium quidquam decidit contra Conceptionem

Volo, respondet Jolanus, sed certus sum, nullum esse, quod decidet, nec velut articulum fidei, nec velut dogma Catholicum, quod Conceptio Virginis sit Im-

maculata; sed an aliquod decidit forsitan ex illis, quod fuerit maculata, interrogat ipsum Viator noster? an ullum unquam docuit; quod ipsa contraxerit peccatum originale, sicut ceteri filii Adæ? Tu, qui dicebas mihi mox ab initio tantâ cum certitudine, quod à nato Salvatore usque ad annum 1330. communis doctrina fuerit, ipsam conceptam esse in peccato, an allegare mihi potes unicum duntaxat Concilium, in quo id vel fuerit decisum, vel solummodò propositum? Ego quidem nullum scio confessus est, sed in hoc æquales sumus, quod Concilia nihil determinârunt nec ex unâ, nec ex alterâ parte.

Est ne hoc totum, quod nôsti, reposuit ipsi viator noster? An ignoras, quâ ratione omnia Concilia, sive generalia sive nationalia locuta sint à primo Concilio generali Ephesino, celebrato Anno Domini quadringentesimo, quod appellat ipsam Immaculatam, id est, nullâ maculâ peccati unquam coinquinatam, sicut interpretatur antiquus Saphionius à S. Hieronymo citatus: *Ideo immaculata, quia in nullo corrupta.* Verum est, ipsum expressè

immaculatam B. V.

Concilium Ephesinum dicit, Sanctissimam Virginem esse immaculatam. S. Hieronymus, serm. de Assumpt.

non dicere, illam fuisse Immaculatam in Conceptione suâ; sed quando dicit, ipsam nulla unquam coinquinatam fuisse maculâ, nonne per hoc excludere voluit tam maculam peccati originalis, quàm illam peccati actualis?

Concilium
Toletanum
quartum &
octavum
stant pro
Immacula-
tâ Conce-
ptione S.
Virginis.

Deinde quartum Concilium Toletanum Anno 634. celebratum nonne recipit & approbat Breviarium ac Missale à S. Isidoro Archi-Episcopo Hispalensi reformatum, ubi annotatur tam Festum, quàm officium Conceptionis pro totâ octavâ, & ubique dicitur præservata à peccato originali ex privilegio, quòd summè deceat dignitatem Matris DEI. Et aliud Concilium Tolentanum Anno 675. celebratum, ubi tantis cum elogiis approbata est doctrina Sancti Ildephonsi, nonne proficitur cum devotissimo hoc Sanctissimæ Virginis cliente, ipsam nunquam maculatam fuisse peccato originali? Verum igitur non est, quòd à Christo Nato usque ad Annum 1330. dictum nunquam fuerit, ipsam conceptam non esse in peccato.

Sextum Concilium generale celebratum Constantinopoli sub Agathone summo Pontifice Anno 680. nonne universali cum applausu recipit Epistolam magni Saphronii Patriarchæ Jerosolymitani, in quâ appellat Sanctissimam Virginem Immaculatam, Sanctam Corpore & animâ, & liberam ab

omni contagione peccati? Omnes magni hujus Concilii Patres, an approbare potuissent hæc verba, si creditum fuisset in Ecclesiâ, ipsam maculatam fuisse in Conceptione sua peccato originali? Verba hæc Saphronii seriam merentur considerationem. *MARIAM fuisse liberam ab omni contagione peccati:* ubi adverte, quòd non solum dicat, ipsam liberam fuisse ab omni commissione peccati, quòd intelligi poterat de peccato actuali; sed ab omni contagione peccati, quòd denotat originale, cum id contrahatur per contagionem.

Secundum Concilium generale Nicænum, quòd Congregatum fuit Anno 787. & approbatum à Papa Adriano, nonne locutum est de beatissimâ Virgine, sicut loquebatur tunc tota Ecclesia, dum ipsam nuncupavit sanctissimam immaculatam, integerrimam, & puriorem omni naturâ sensibili & intellectuâli, id est, puriorem Angelis in cælo, qui nunquam obnoxii fuerunt peccato minimo actuali, nec originali. Et si Concilium ita universaliter loqui voluerit, abs eò, quòd diceret in particulari, ipsam in Conceptione suâ esse immaculatam, exinde est, quòd tunc temporis non vertetur in dubium, & maximam posse traheret irreverentiæ notam, suspicari solum, ipsam maculatam fuisse peccatò minimò vel actuali, vel originali. Plurimum ergò fal-

leris

Concilium
generale
Constanti-
nopolitanum Anno
680.

Festum
Concep-
tionis cele-
bratum.

Secundum
Concilium
generale
Nicænum
Anno 787.

Concilium
Constantiense
probatur
velicium
S. Bri-

leris in opinione tuâ, dum inquis, cuncta præterita sæcula credidisse, ipsam Conceptam in peccato.

Festum
Conceptionis
celebratum.

Concilium Nationale Oxoniense, celebratum in Angliâ Anno 1222. ordinavit Festum Conceptionis Sanctissimæ Virginis, quòd jam pluribus sæculis ante celebratum in Oriente, uti mox tibi dicam: an ordinare hoc Festum potuisset, nisi credidisset Conceptionem Beatissimæ Virginis Sanctam esse & Immaculatam; siquidem in hoc consentiunt omnes, Festa non celebrari de peccatoribus?

Concilium
Constantiense
approbavit
revelationem
S. Brigitte.

Concilium universale Constantiense, nonne approbavit revelationes Sanctæ Brigitte velut verissimas? Jam illæ refertæ sunt manifestissimis testimoniis, Conceptionem Sanctissimæ Virginis esse puram & Immaculatam.

Nihilominus vellem hic alloqui quemcunque sincerum & rectum corde, cui aliud cordi non sit, nisi inquirere veritatem, ipsumque interrogare: an clarè jam vides? an ignorare adhuc potes, quòd Sancta inclinet Ecclesia, quam Sanctus moderatur Spiritus, dum intueris tot ac tanta Concilia, quæ eadem ratione loquendo de ipsâ per omnem decursum sæculorum, ipsam semper appellant Immaculatam, integerrimam in omnibus, puriorum Angelis? Et tandem ultimum Concilium generale, quòd Canonicum est receptum, declarat verbis tam luculentis, quòd

Ecclesia, quam id repræsentat, intentionis non sit, dicere, quòd Sanctissima Virgo maculata unquam fuerit peccato originali: Omnia Concilia in hæc conveniunt opinione, quin vel unicum allegari possit, cui alius hæc in re sit sensus vel iudicium. Nonne tam clarè tibi hoc videtur ostendere veritatem, quàm lucem meridiana? Et quis ignorare hoc possit, nisi consultò occludat oculos, ut ipsam non videat?

Verùm credere non teneor, nec fidem adhibere illi, quòd non pronuntiavit, nec credendum proposuit Ecclesia. Itane? loqueris velut homo, qui, quantum potest, reluctatur veritati, quisque hanc probè videns, non vult cedere, nisi vi sibi factâ cogatur? Non magni quid præstabis, credendo, Conceptionem Sanctissimæ Virginis esse Immaculatam, quando aliter facere amplius non poteris; ne notam incurres hæreseos; te velim Ecclesiam nondùm te adhuc cogentem, sed suaviter invitantem ut sua amplectaris sensa, secùmque hunc Sanctissimæ Virginis exhibeas honorem, ut adhibeas fidem, Immaculatam esse ipsius Conceptionem. Nonne sufficit filio morigerò & obedienti, nôsse mentem & intentionem Matris suæ: si non audieris Ecclesiam, sicut oportet, juxta regulas Evangelii, nonne times, ne æstimeris coram

Reprehensibile est, non credere Immaculatam conceptionem B V. quamvis non sit articulus fidei.

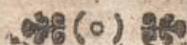
ram DEO velut Ethnicus & Publicanus ?

Querela
Sanctissimæ
Virginis
contra eos,
qui credere
volunt,
quod sit
Immacula-
tæ Conce-
pta.

O Mater admirabilis! quàm diverso aspicias oculo eos, qui tuam reverentur Conceptionem velut Sanctam & Immaculatam, & illos, qui probro afficiunt eam, credendo, maculatam ipsam esse peccato originali? Nonne dices ipsis, quid feci vobis, quod hoc me oneretis opprobrio, quod probrum est totius naturæ humanæ, me, quæ illius sum gloria, quæque tantum contribui ad reparandas ipsius ruinas per Filium meum Unigenitum? Ut quid vultis credere, incurrisse me maledictionem DEI; me, quàm beatam prædicant omnes generationes, quæque reipsâ benedicta sum inter omnes mulieres; eòquod sola summum possideam honorem, quod ab æterno prædestinata sum, ut essem Mater DEI! Nonne horri vobis sit, aspicere me velut mancipium diaboli in momento, quo ingressa sum in mundum? Ecce amplecti abnuitis sensa magis pia, magisque congrua dignitati Matris DEI præcipuè dum ad eò videtis clarè, hæc itidem esse illa totius Ecclesiæ? An dum illi assentiri non vultis, separare vos vultis ab eâ, alia quàm ipsius amplectendo sensa, quæ inspirari vobis non possunt à Spiritu DEI?

Sed tandem, quid speratis, vestra dum obtineatis eventum machinationis ita oppositæ pietati? Quid In præcedat impugnat eam, Estne abolere honorem, quo meæ diebus hisce condecoratur ferè ab omnibus Conceptio Immaculata? Et quando obtinueritis, ut credant omnes, me peccatricem esse! inimicam DEI, mancipium diaboli, & dignam, ut priver in æternum visione DEI à primo instanti vitæ meæ; an gloriosam fortassis de me reportabitis victoriam? an sperabitis, comparaturam hanc vobis eximios in æternitate errores? an expectabitis, imponendas fore illas à DEO vestris verticibus, ceu præmia injuriæ, quæ ipsius propriam conculcatis Genitricem? an putatis, id ratum & gratum habiturum ipsum? Et tandem, an stimulus id mihi erit, ut vos tum vitæ vestræ decursu, tum mortis in articulo, meis prosequar favoribus, qui tantâ persecuti me estis crudelitate?

Quid inquis ad hæc? Ecce te igitur, Jolane, non minù exceptum malè à Conciliis, quàm à sacris literis? Ad quem igitur recurres, ut defendas te? provoco ad tribunal Sanctorum Patrum, summorum Pontificum, maximorumque Ecclesiæ Doctorum, persuasissimus, ipsos fore pro me. Videamus.

ARGU.

ARGUMENTUM.

Quâ fortitudine Sancti Patres, summi pontifices,
& celeberrimi quique Doctores defendant Immaculatam
Conceptionem Sanctissimæ Virginis.

ARTICULUS V.

Quibus ex illis tibi mens est credere? Accedamus proximè, quantum poterimus, ipsum fontem omnium veritatum Christianarum, qui est JESUS Christus; aqua semper est purior propè scaturiginem & fontem suum; Et veritas Christiana semper magis est certa, quando hauremus illam è primis Christianis, ex Apostolis, & antiquioribus Patribus Ecclesiæ, edquod minus adfit periculi, quod redeat corruptelam.

Fateor; Abdias Historiographus antiquissimus, & Apostolorum coetaneus recenset illud in quarto historiz suæ libro: quid autem ex hoc vis concludere? nisi quod res non quidem sit articulus fidei, edquod nulla fiat de illâ mentio in sacris literis; nihilominus æstimari debeat velut verissima, cum post Sacram Scripturam certius nobis non sit testimonium, quàm illud Historiographorum, qui cum coetanei fuerint Apostolorum, addiscere ex proprio ipsorum ore potuerunt, quod suis inferuerunt historiis.

Liturgiæ Apostolorum vocant Sanctissimam Virginem Immaculatam.
1. Habemus Liturgias, id est, Missas Sancti Jacobi & S. Marci Evangelistæ, quæ annotantur ab initio Bibliothecæ Patrum. Primus vocat B. Virginem Sanctissimam, gloriosissimam, Immaculatam, absque culpâ, omni prorsus ratione; alter appellat ipsam quoque Sanctissimam, Immaculatam, & benedictam semper Virginem MARIAM Matrem DEI. An conferrent illi gloriosum hoc Immaculata elogium, si credidissent, Conceptionem ipsius maculatam fuisse peccato originali.

2. Verùm hoc non refertur in Sacrà Scripturâ, respondit Jolab.
R. P. Isaac Consultat. Tom. III.

3. Hæc veritas profecta est ab Autoritas antiquissimorum Scriptorum illorum vicinos. Sanctus Hypopolitus Episcopus & Martyr, qui vixerat Anno 220. in pulchrâ illâ & celebri oratione, quàm conscripsit de Consummatione mundi, nuncupat quoque, sicut ipsi, Beatissimam Virginem, Sanctam & Immaculatam. Origines non adeò procul ab illo distans tempore, vocat illam, sicut ipse, Sanctam & Immaculatam Matrem Sancti Immaculati. Nonne videtur tibi instituire comparationem inter puritatem

O

tem

cem Filii & illam Mattis, ut procul ex animo nostro ejiciat omni animum concipiendi unquam aliquod peccatum nec in illo, nec in illa? Si non sufficient duo hi testes ad demonstrandum hanc tertii sæculi fuisse opinionem, audi magnum Episcopum Neocæsariensem Sanctum Gregorium; is dicet tibi: quod *Angelus non habens Corpus missus fuerit ad Virginem puram & immaculatam. Ille, qui nunquam obnoxius fuit peccato, missus est ad illam, quæ est absque culpa, & absque corruptione peccati.*

S. Cyprian.
serm. de
Nativ.
Christi.

Non sustinebat justitiam, ut illud vas electionis communibus laxaretur injuriis quoniam plurimum a cæteris differens, naturam communicebat, non culpam.

Doctrina
Sanctorum
Patrum
circa Conceptionem
immaculatam
Sanctissimæ
Virginis.

Audi quoque magnum Archiepiscopum Chartaginensem Sanctum Cyprianum; is affirmabit tibi, quod *Sanctissima Virgo convenit cum cæteris mortalibus in natura, & non in culpa.* An clarius dicere poterat, quod sanctissima Virgo non contraxerit peccatum originale motu cæterorum hominum? teque non pudeat, dixisse doctrinam hanc fuisse incognitam in Ecclesiâ à Christo nato usque ad Annum 1330.

4. In sæculo sequenti, quod est quartum, Conceptio Sanctissimæ Virginis propugnata fuit ab ingenti numero sanctorum Doctorum magis adhuc celebrium. Sanctus Epiphanius Episcopus Salaminæ, qui vixerat Anno 370. ita alloquitur illam: *Tu es gratia plena, ô Beata Virgo, & post DEUM transcendis omnes creaturas; ab ingressu tuo in mundum pulchrior es, quam*

Cherubim & Seraphim. An transcenderet nobiles hæc intelligentias, quæ nunquam nec unico momento extiterunt in peccato, si in momento Conceptionis suæ infecta fuisset peccato originali? Sanctus Ambrosius eodem vivens tempore, exarata reliquit pulchra hæc verba, quæ inserta sunt officio Conceptionis: *Hæc est Virgo, in qua nec nodus originalis, nec cortex actualis culpa fuit.* Sanctus Hieronymus ipsorum coætaneus, exponens Psalmum 77. affirmat, quod *Sanctissima Virgo sit nubes, quæ nunquam fuit in tenebris, sed semper in lumine;* id est, nunquam in peccato, sed semper in gratiâ. Et his magna quarti sæculi lumina condecorarunt laudibus Sanctissimæ Virginis Conceptionem immaculatam; & tu dicas adhuc, illam temporibus istis nullam invenisse fidem?

5. Si transeas ad quintum sæculum, invenies ab initio magnum Sanctum Augustinum, hanc inter Doctores Ecclesiæ Aquilam: Augustulus disputantem illum contra Pelagium hæreticum, inimicum gratiæ JESU Christi, quique negabat peccatum originale. Is probat ipsi efficaciter, omnes filios Adæ eò fuisse infectos in momento Conceptionis suæ, sed verbis luculentis ab illo excipit Sanctissimam Virginem, eò nomine, quod extiterit Mater DEI. Verba illius hæc sunt: *Excepta Sancta Virgine*

7. Augustinus lib. contra Iulianum 15.

Sanctus Maximus

S. Augustinus lib. contra Pelagium gratia

S. Felicitus S. Augustinus

gine Mariâ, de quâ propter honorem Domini, nullam prorsus, cum de peccatis agitur, volo habere questionem. Alibi disputans contra Julianum statuit fundamentalem hanc regulam: Non cecidit

1. Augustinus lib. 5. contra Julianum cap. 15.

se unquam in peccatum actuale, etiam minimum veniale, est argumentum evidens animæ, qua nunquam sauciata fuit peccato originali. Jam doctrina Catholica est tradita ab Apostolis, & definita velut certissima à Concilio Tridentino, quod Beatissima Virgo nunquam ceciderit in minimum peccatum actuale; certum igitur est, ipsam nunquam sauciata fuisse peccato originali. Ecce igitur Conceptionem immaculatam Sanctissime Virginis propugnatam à Doctorum aquila, quam non solum suâ firmat auctoritate, sed insuper adductâ probat ratione.

Sanctus Maximus,

Sanctus Maximus Archiepiscopus Taurinensis, in quinto sæculo, loquens de Sanctissimâ Virgine, ait: *Hæc est illa, qua fuit thalamus admirabilis DEI, Templum coeleste, Tabernaculum gloriæ, unde & congruebat ac decebat, ne inquinaretur aliqua labe peccati originali.* Si duo testes tantæ auctoritatis non sufficiant, ad confirmandum, hanc quinti sæculi fuisse opinionem? hinc alios omitto, quos confertim & magno numero possem adducere.

3. Fulgentius S. Eli- gius,

6. Si mentem sexti sæculi indagem, duo Sancti Episcopi è me-

dio & quasi è corde hujus sæculi enascuntur, ut indicent nobis quid cordi fuerit ipsi. Sanctus Fulgentius Episcopus Ruspensis, & Sanctus Eligius Episcopus Noviodonensis, circa Annum 545. magna hæc duo lumina cæteris magis resplendentia, haud alia de Sanctissimâ Virgine diffundunt elogia, nisi pro integerrimâ ipsius innocentia & ab omni genere peccati exemptione, è quibus primum audiamus serm. de laud. Virg. *Sic enim legitur Angelus eam salutasse: Ave gratiâ plena; cum dixit Ave, salutationem illi cælestem exhibuit; cum dixit, gratiâ plena, ostendit ex integro iram exclusam primæ sententiæ & plenam benedictionis gratiam restitutam.*

S. Ildephonsus.

7. Transi ad septimum, & ob- visum habebis Sanctum Ildephonsum, magnum hunc Archiepiscopum Toletanum, totum post DEUM devotum honori Sanctissime Virginis, quæ & singularibus ipsum profecuta est favoribus. Audi, quomodo loquatur de ipsâ: *Constat, illam ab omni peccato originali fuisse immunem, per quam non solum maledictio Matris Evæ soluta est, verum etiam & benedictio omnibus condonatur.* Sermone 2. de Purif. Hoc igitur constabat temporibus illis; verum ergo non est, hanc veritatem tunc fuisse incognitam.

S. Joannes Damascenus,

8. Progredere ad sæculum octavum, usque ad Annum 781. intel-

O 2 liges

S. Joannes
Damasce-
nus.

liges ibi mentem Sancti Joannis Damasceni, qui ultra, quod ordinaverit Menologium Græcorum, in quò annotavit Festum conceptionis Immaculatae Virginis Sanctissimæ, composuit orationem valde disertam de morte illius, ubi loquens de ipsius introitu in mundum ex Annâ Beatissimâ Matre suâ, quæ gratiam significat, ita disserit: *Natura gratiam ante vertere ausa non est, sed tantisper expectavit, dum gratia fructum suum produxisset. O Beatas Joachim lumbos, ex quibus immaculatum semen effluxit. O Sanctissima, qua principatus & potestates fefellisti, immaculata conservata in DEI sponsam.* Super

Carthagena
l. 1. de ar-
ean: Deipa-
m. hom. 19.

quæ verba ita dicitur Carthagena Lib. 1. de arean. Deip. homil. 19. Benè equidem ait: Fefellisti principatus & potestates, quia putabant illi dominari & principiati mediante originali maculâ, at ipsâ immaculatâ procedente, decepti & confusi remanserunt. Nonne satis clarè hoc innuit, Animam & Corpus Sanctissimæ Virginis sanctificata & unita fuisse DEO per gratiam, antequam unirentur simul per naturam, sicque Conceptionem ipsius fuisse immaculatissimam?

9. Sæculum nonum non producit nobis multos Auctores sat celebres, ut citari mereantur & accenseri numero horum illustrium, quos alia progenuêre sæcula: credibile est, ipsos simpliciter credidisse, quod docuerant Ante-

cessores. Nihilominus occurrit nobis prius quidam & sapiens Auctor, qui nominari voluit Idiota quem plures vixisse credunt circa finem sæculi noni, quiq; cum suum nobis abconderit nomen, suam abscondete non potuit humilitatem, divinam scientiam, sanctitatem, is ita alloquitur Sanctissimam Virginem in contemplat. Deip. c. 2. *Tota pulchra es, Virgo gloriosissima, non in parte, sed in toto; & macula peccati sive mortalis, sive venialis sive originalis non est in te, nec unquam fuit, nec erit.*

10. Sed in decimo S. Fulbertus Episcopus Carnotensis, resplendet velut magnum lumen Ecclesie, & iterum loqui incipit de Sanctissimâ Virgine, sicut aliis sæculis fuerat usitatum, salutans Beatissimam Deiparam in hunc modum: *Ave MARIA Electa & insignis inter filias, qua Immaculata semper exististi ab exordio tue creationis, quia paritura eras creatorem totius sanctitatis.*

11. Plurimi alii conspiciendos sese dederunt in sæculo undecimo: Magnus Cardinalis S. Petrus Damiani, Sanctus Anselmus Archi-Episcopus Cantuariensis, Sanctus Bruno Patriarcha & Fundator Sancti & celeberrimi Ordinis Patrum Cassinensium, qui omnes valde authenticum exhibuêre testimonium Sanctissimæ Virginis Conceptioni Immaculatae. Sanctus Petrus Damiani in sermone de assum-

Idiota

S. Fulbertus,

S. Petrus Damiani

assumptione ait: *Caro Virginis ex Adam sumpta, maculas Ade non admisit.* Sanctus Anselmus concinnavit tractatus & sermones integros de Sanctissimâ Virginis Conceptione Immaculatâ, ubi inter alia sic ipsam alloquitur: *Ego piissima Domina, qualiscunque servulus credo & fateor, quod tu ex radice Jesse pulcherrima ac per hanc ab omni, quod te dedecoret, peccati vulnere aliena, integerrima permanens, florem pretiosissimum protulisti, non qualemcuque, sed super quem septiformis spiritus requievit.* Ivo Carnotensis. *Quomodo Matrem Carnis sue Dominus sanctificaverit, audiamus, ut inde letetur Catholicus, immundus confutetur hereticus; omnem quippe navum tam originalis, quam actualis culpa in eâ deleuit, sicque carnem de carne ejus sumens, in eandem munditiam divinam transformavit.* Hæc ille: in quam sententiam ita discurreit Carthagena lib. 1. de arcan. Deip. hom. 19. *Nec potest dici, quod verbum illud deleuit, præsupponat potius in Virgine præfuisse peccatum, quod deleteretur; hoc, inquam, stare non potest, cum id ipsum dicat de actuali, scilicet quod deleuit illud, quod tamen constat non inuisse Virgini: idem ergo valer ibi: Deleuit, ac propulsavit, cavens, ne B. Virgo in illud incurreret.* Tandem Sanctus Bruno sermone de Nativitate Sanctissimæ Virginis,

formans antithesin inter illam & primam mulierem ita ait: *Mors venit per Evam, & vita est reddita per Mariam; illa devicta est à diabolo, hæc occidit & devicit ipsum; Ergo nec unico momento mancipium ipsius fuit per peccatum originale.* Quid inquis ad omnes hos viros, ô Jolane? Si ipsos consulisses, non suassent tibi, ut diceres, quod à Christo Nato usque ad annum 1330. nulla facta fuerit mentio de Conceptione Immaculatâ Sanctissimæ Virginis; potius enim oppositum te docuissent, quod cuncta sæcula suis laudibus celebraverint illam;

12. Audi sæculum duodecimum, subministrabit tibi adhuc non aspernamdam testium illustram catervam: Abbatem Rupertum, qui vixit Anno 1120. Hugonem de S. Victore, & Richardum de S. Victore, qui vixerunt Anno 1130. Magistrum sententiarum Petrum Tumbardum, qui vixit Ao. 1140. Petrum Blesensem, qui floruit Anno 1180. & tot alios ipsorum contemporaneos. Abbas Rupertus super Cantica ait: *In conspectu amoris Sanctissima Virginis. aliquod peccatum, nec hoc, nec illud: id est, nec originale, nec actuale subsistere potuit. Et ideò serpens momordit calcaneum ancilla, id est, Eva, sed non te, ô Filia principis.* Hugo de S. Victore dicit, quod præcipuum privilegium Sanctissimæ Virginis

S. Anselmus
lib. 1. de
conceptu
Virginali
cap. 9.

Ivo Carnot.
serm. de
Nativit.
Dom.

Carthag.
loc. cit.

S. Bruno
serm. de
Nat. B. V.

Rupert,
lib. 1. c. 2.

Hugo de S.
Victore.

fit, ipsam Conceptam esse absque maculâ: *Ipsa inventa est Exempta in Conceptione suâ ab hac propheta querimoniâ: Ecce in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me Mater mea.* Richardus de S. Victore super Cantica, quod omnes stellæ, id est, Sancti, obscuratæ sint à tenebris culpæ naturæ humanæ; sed quod Sanctissima Virgo tota pulchra sit, eò quod tota illuminata & purificata fuerit à sole justitiæ, ita ut nullam habuerit aut maculam aut umbram peccati. Magister sententiarum innititur testimonio Sancti Augustini, quem jamjam audistis, ut concludat eum ipso, quod, ubi quæstio est de peccato, nulla sanctissimæ Virginis sit facienda mentio. Et Petrus Blesensis constanter asseverat, quod ipsa nunquam senserit molestam hanc inclinationem, quo trahimur ad peccatum actuale, eò quod sauciata nunquam fuerit peccato originali. Post tot ac tanta Encomia, quæ divulgant gloriam

Richardus
de S. Vi,
ctore.

Magister
sententia-
rum.

Petrus Blesensis.

Conceptionis ipsius Immaculatæ, an dicas adhuc, illius latuisse in duodecimo sæculo cognitionem?

Sistamus hic, si credis mihi, acerbè admodum interpellat Joannas: Nam si ulterius volueris adducere in medium sæcula subsecutura, adhortor te, velut fidelis tibi amicus, te malè fore excipiendum, teque inventurum magnæ auctoritatis, magnique nominis viros, quibuscum agendum tibi erit malè ominato sanè eventu. Invenies Sanctum Bernardum, Sanctum Thomam, Sanctum Bonaventuram, B. Albertum Magnum, & plures adhuc alios tantæ Existimationis viros, ut ipsorum effata audiant apud omnes velut oracula. Et omnes hi viri clarè dicunt, Sanctissimam Virginem conceptam esse in peccato originali, more cæterorum mortaliū. Consulamus illos, respondit Viator noster, & indagemus illorum opinionem.

ARGUMENTUM.

Opiniones Sancti Bernardi, Sancti Thomæ, Sancti Bonaventuræ, B. Alberti Magni, & plurium aliorum Coætaneorum vel posteriorum circa Sanctissimæ Virginis Immaculatam Conceptionem.

ARTICULUS VI.

SI verum esset, quod omnes hi magni Doctores inceperint docere, Beatissimam Virginem conceptam esse in peccato originali more cæterorum hominum, quid lucri inde traheres?

nisi quod haberes opinionem novam, quæ non convenit cum doctrinâ omnium prætorum sæculorum, quorum intellexisti jam vocem & sensa; Et pro eo, quod dixeris, quod à Christo nato usque ad sæculum decimum quartum nulla facta fuerint verba de Conceptione Sanctissimæ Virginis Immaculatæ, dicendum foret prorsus contrarium, quod ab Apostolis per omnes sæculorum revolutiones semper publicata, prædicata, exarata & edocta fuerit perfecta Sanctissimæ Virginis innocentia, & ipsius ab omni genere peccati tum actualis tum originalis immunitas & Exemptio: quodque nonnisi circa ultima hæc tempora propugnati sit inceptum, ipsam conceptam fuisse in peccato?

Sed ulterius, cur impingitur hæc injuria magnis hisce Doctoribus, qui sæculi sui & sequentium insignia prorsus exitere lumina? Ecce cur imputatur Viris tam eximijs, tam doctis, tam sanctis, tam Beatissimæ Virgini devotis, quod tenuerint dogmata dignitate Matris Dei adeo indigna, credendo, ipsam fuisse mancipium diaboli, objectum iræ Dei, & maculatam in Conceptione suâ peccato originali? Estne autem certum, hanc verè fuisse ipsorum opinionem? faciam tibi desuper duas vel tres interrogaciones, quibus respondeas velim.

Nonne verè est, quod juxta

juris regulam, *Testis varius, testis nullus*, stari non possit depositio- ni alicujus testis, cujuscunque sit dignitatis, quando dicit pro & contra? Siquidem non major est ratio credendi, quando dicit unum, quam quando dicit alterum; eòquod, cum demonstrat per hoc, vel se certum non esse de veritate, vel dissimulare & abscondere se illam, nihil certi cognosci possit ex ipsius testimonio: Quid sentiunt omnes Doctores, quos allegas, circa Conceptionem Sanctissimæ Virginis? Dicis, quod doceant, ipsam conceptam esse in peccato, more omnium cæterorum mortalium, eòquod invenias aliquos textus in ipsorum scriptis, insinuantis, ipsos ita sentire; Et ego dico, quod teneant & propugnent, ipsam conceptam esse absque peccato, illiusque Conceptionem puram esse & Immaculatam, eòquod inveniam, quod alibi id asserant verbis manifestis; si tibi ratio est credendi, quando dicunt unum, mihi ratio quoque est credendi, quando dicunt alterum: Tu dicis, ipsos esse tuæ opinionis; Et ego dico, ipsos esse opinionis meæ; quis lucratus est? Neuter ex nobis lucratus est, quia neuter ex nobis perdidit. Si nullam habeamus aliud testimonium, quàm illud horum Patrum æqualiter pro & contra dicentium, nihil certi ex ipsorum testimonio statui & concludi potest.

Quando Sancti Patres dicunt pro & contra in diversis locis circa eandem rem, quid faciendum?

Non

Injuria, quæ fit ali- quibus SS. Patribus ultimorum sæculorum

Non credo, reponit Jolanus, Sanctum Bernardum hâc in re unquam vacillâsse; nunquam non firmissimè ipse tenuit, Sanctam Virginem conceptam esse in peccato, attestante id Epistolâ ipsius 174. quam exaravit ad Clerum Lugdonensem, ubi ipsos magno cum fervore reprehendit ex eò, quòd propugnaverint, ipsam absque peccato fuisse conceptam. Respondere possem, quòd S. Bernardus non tam reprehenderit, vel inculpaverit illos ex eo, quòd defenderent & crederent Conceptionem Immaculatam Sanctissimæ Virginis, quàm ex eò quod præsumpserint de illâ instituire Festum ex propriâ suâ auctoritate, quin expectarent auctoritatem Ecclesiæ Romanæ, cujus ordinationes sequi & non prævenire debebant. Sed malo tibi concedere, quòd Sanctus Bernardus in hoc loco & nonnullis aliis locutus sit contra Conceptionem Sanctissimæ Virginis: Concede tu mihi quoque, quòd diffiteri non potes, cum nimis manifestum sit, quòd idem Sanctus Bernardus clarè & acriter locutus sit pro Conceptione Immaculatâ, velut in sermone quarto super cantica, ubi verbis expressis Sanctissimam Virginem alloquitur: *Innocens fuisti ex originalibus & actualibus peccatis: Nemo ita, præter te: Et in eadem Epistolâ 174. quam allegas, in venies, quod dicat: Absit, ut proprii quid,*

S. Bernardus serm. 4. in Cant.

S. Bernardus vacillavit circa Conceptionem Sanctissimæ

quam inquinamenti hæc habuisse aliquando dicatur: quam sententiam ita exponit Carthagena lib. 1. hom. 19. de arcan. Deip. Constat autem non solum peccatum actuale, sed & originale esse proprium cujusque inquinamentum, sicut & unicuique suum proprium peccatum inest. Ecce igitur, quòd dicat pro & contra, quando credemus ipsi? an fortè, quando loquitur pro te? an verò quando loquitur pro me? Consentiamus, concludere ex illis verbis nos aliud non posse, nisi quòd vacillaverit circa hanc materiam; sed expectaverit determinationem Romanæ Ecclesiæ, sicut ipsemet in hâc Epistolâ dicit: Quæ autem dixi, absque præjudicio dicta sunt sanioris sapientis, Romanæ præsertim Ecclesiæ auctoritati atque examini, sicut & cætera, quæ hujusmodi sunt, universa reservo, ipsius, si quid aliter sapio, paratus iudicio emendare. Quis dubitat, si modò viveret & videret, quomodò Ecclesia nunquam non studeat honorare Conceptionem Immaculatam Sanctissimæ Virginis, quin illicò & ex toto corde suo hanc amplecteretur opinionem.

Saltem, institit Jolanus, Sanctus Thomas & Sanctus Bonaventura, qui sunt duo Theologiæ Scholasticæ oracula, nullum dubio relinquunt locum, quin crediderint, Sanctam Virginem conceptam

Virginis, dicens modò pro, modò contra.

D. Th. 3. p. 9. art. 2. S. Th. dicit pro contra quant spectat Conceptionem tiffimæ Virgini

ceptam esse in peccato, sicut omnes reliquos filios Adæ! Et ego dico, quod nil aliud nobis reliquerint, quàm dubium, vi cuius ignoramus, quænam sit vera ipsorum sententia & doctrina, eò quòd locuti sint, sicut S. Bernardus, pro & contra. Quando lego in summâ S. Thomæ, quòd verum sit, Sanctissimam Virginem contraxisse peccatum originale, sed liberatam esse ab eo, antequam nascerentur; dico, haud dubiè loquitur contra Conceptionem Immaculatam Sanctissimæ Virginis: Et exin, quandò id lego, quòd exaratum reliquit in opusculo quarto, ubi exponit Ave Maria, dicens: *Ipsa purissima fuit, quantum ad omnem culpam, quia nec originale, nec mortale, nec veniale peccatum incurrit*; dico, procul omni dubiò loquitur pro Conceptione Sanctissimæ Virginis Immaculatâ, dicit igitur pro & contra, affirmat & negat. Sed quando dicit verum? An quando illam defendit? An quando illam oppugnat? Et utrobique par ratio; nihil certi igitur exin concludi potest. Inquirebat veritatem, & certus non erat, an ipsam invenit: Nonne credis, quòd maximâ cum reverentiâ ipsam fuisset amplexus, si aspexisset determinationem Sanctæ Ecclesiæ; Et si viveret hodie, promptissimo amplecteretur animo universalem propemodum opinionem, quæ

R. P. Isaac Consultat. Tom. III.

honorare intendit Immaculatam Sanctissimæ Virginis Conceptionem.

Et quantum spectat ad Sanctum Bonaventuram, si quandòque videatur adversari Immaculatæ Conceptioni Sanctissimæ Virginis, certum est, ipsum aliàs propugnasse illam tam clarè, tamque acriter, ut dubitare de hoc liceat aemini: velut in secundo sermone, quem concinnavit de elogijs admirandæ hujus Matris, ubi dicit, ipsam gratiâ fuisse plenam in sanctificatione suâ; *gratiâ scilicet preservativâ contra sordiditatem originalis culpe*: an dici quid possit luculentius, ad insinuandum nobis, credidisse ipsum, Beatissimam Virginem absque maculâ fuisse conceptam? Si igitur oppositum quid inveniatur in cæteris ipsius scriptis, indicium id est, locutum fuisse ipsum pro & contra: Si tu credis, quando dicit contra, ego melius adhuc cædo, quando dicit pro Immaculatâ Conceptione, eò quòd magis hæc deceat dignitatem Matris Dei, & dubitate non possim, quin Sanctus Bonaventura, utpotè promovendî majoris ipsius honoris studiosissimus, magis in hanc inclinaverit partem.

Ne igitur amplius mihi suadeas, Jolane, ut sistamus hic, ne si ulterius progrediar, & celeberrimos ultimorum sæculorum Doctores mihi contrarios inveniam, causâ meâ cadam coram eis: imò potius

S. Bonaventura dixit pro & contra, quantum concernit conceptionem B. Virginis.

Judic. 7.
Victoria
prodigiosa
Gedeonis
pulchra si-
gnifica
Victoria,
quam
reportavit
B. Virgo
Concepta.

tius deducam te ulterius, ubi videas magnum radiosæ lucis affluxum, quo ostendatur tibi, malo admodum loco stare hoc tempore causam tuam. An meministi victoria, quam contra Madianitas obtinuit Gedeon pulchro stratagemate sibi à Deo inspirato? Dimitte totum Exercitum tuum, nec retine nisi viros trecentos, sufficientes ad delendam innumeram multitudinem hostium tuorum; insuper nolo ipsos alia portare arma, nisi buccinam in unâ, & lagenam testaceam cum abscondito lumine in manu alterâ: ite audacter hoc instructi apparatu, effundite vos in omnem terram Madian, ubi jacent in valle velut arena maris, & opprimentes illos in tenebris noctis, clangite buccinis, & complofis inter se lagenis quilibet producat lumen suum; clamantes fortiter in cælum: *Gladus Domini & gladus Gedeonis*. Quando derepente audient consularum tot vocum strepitum, quando suis usurpabunt oculis tam copiosas accensorum luminum turmas, credent universam descendisse militiam cœlestem ad pugnandum, Deumque Exercituum jamjam de sua triumphasse multitudine: morientur hi præpavore; fugient alii ex confusione; generosiores arrepto gladio trucidabunt fratres suos, & dum ipsi horrendâ se invicem conficient strage, vos reportabitis, absque eo, quod manus vestras consper-

gatis sanguine, per lumen & buccinas plenam victoriam.

Dimitto, si velis, omnem innumerum virorum fortium exercitum, qui jam à primo sæculo pugnâunt pro Conceptione immaculatâ sanctissimæ Virginis: retineo nonnisi trecentos viros, trecentos inquam annos, qui tria ultima constituunt sæcula: Nonne videtur armâsse illos DEUS deditâ operâ, voce ac lumine, scientiâ, Zelo ac pietate, ut resplendere faceret speciosè. meliùs dicerem, gloriosè faceret triumphare veritatem Conceptionis Immaculatæ Virginis Sanctissimæ? siquidem post lentos, quos prioribus sæculis fecit, progressus, præcipuè in ultimis liberius dominari cepit per Ecclesiam universam.

Non oportet jam amplius singularim producere eos, qui propugnant ipsam, quorum numeramus legiones & exercitus integros: aspicias regna, universitates, ordines religiosos, Ecclesias innumeras à Romanâ, quæ prima & præcipua est, usque ad illas, quæ se diffundunt usque ad fines terræ: Hæc omnia voce clamant unanimi, deprædicando non amplius gladium Domini & Gedeonis, sed puritatem incomparabilem MARIÆ, quæ maculata nunquam fuit alicujus labe peccati, nec mortalis, nec venialis, nec originis; clamant inquam & vociferantur: Con-

ceptio

Concep-
Immacu-
ta exte-
tur &
datur
public

Tria
sæcula
quasi
centi
tes
Gede-
onis

Omnis
quasi
veritas
defen-
veritas
Concep-
tis In-
aulat

ceptio Immaculata Sanctissimæ Virginis : Ita, ita : Conceptio Immaculata Sanctissimæ Virginis MARIÆ Matris Dei. Hanc publicant & evulgant buccinæ, hanc in Ecclesijs Canonicæ modulantur & resonant horæ, de hâc celebrantur Sacrificia Missæ, de hâc peroratur in Cathedris, de hâc celebratur Festivitas, quam octodialis continua excipit devotio, uti in maximis fieri amat totius Ecclesiæ solemnitatibus ; Et si quis adhuc recondit in corde suo adversi quidquam dogmatis, oportet abscondere illud, velut sor-des ac spurcitiâs, quas producere in lucem, foret horrore: nemini quippè licet vel illud publicare, vel etiam particulatim defendere post inhibitiones tam manifestas à summis Pontificibus super hoc factas.

Omnes quasi Universitates defendunt veritatem Conceptionis Immaculatæ

Quid tibi videtur de hoc, Johanne? Vis me tibi recensere hæc Nomina cunctarum Universitatum, Galliæ, Hispaniæ, Germaniæ, Italiæ, famosam Universitatem Sorbonæ, illam Tolosæ, Colonæ, Moguntiæ, Valentis, Viennæ, Salamanticæ, Compluti, Palermi, Messinæ, tot tantasque alias, ut ferè omnes, quas Catholica complectitur Ecclesia, forent enumerandæ, quæ obstrinxerunt se ad propugnandum

in perpetuum veritatem Conceptionis Immaculatæ Virginis Sanctissimæ? Vis me producere ingentem seriem Doctorum, qui eam tum vivâ defenderunt voce, tum suis confirmarunt scriptis? Vis enumerare me tibi cunctos Ordines Religiosos, qui per statuta & decreta omnes suos ad hoc obstrinxerunt alumnos in Capitulis generalibus? Vis nôsse numerum Confraternitatum ubivis institutarum, & multitudinem concessarum ipsis à Summis Pontificibus Indulgentiarum, ad approbandam & adaugendam fide-
lium devotionem erga Immaculatam Sanctissimæ Virginis Conceptionem? Non, inquit, Vidi hæc omnia ingenti cum fastidio in libro, quem composuit P. Balthasar Reianus Capucinus de Eminentissimo privilegio MARIÆ in Conceptione suâ Immaculatâ; nescio, ubi hic vir invenerit omnia, quæ inseruit illic: Verùm est, tantam testium frequentiam obruituram animum, qui cederet illis; Sed ego omnes repellō, quia suspecti sunt mihi omnes; Et provoco tandem ad tribunal rectæ rationis; hîc mihi promitto, obtenturum me causam meam. Videamus, an verum sit.

Summi Pontifices & Doctores propugnât illam.

**

ARGUMENTUM.

Recta. exigit ratio, ut firmiter credamus Immaculatam Conceptionem Sanctissimæ Virginis.

ARTICULUS VII.

Quæ ratio est, incipit magna cum indignatione Jolanus, quæ pari passu ambulare faciat Sanctam Virginem cum JESU CHRISTO? si ipsa nunquam fuit obnoxia peccato, non magis, quam ille, ergò æqualem cum illo obtinet innocentiam. Nonnè hoc est injuriâ laceffere Filium, dum volumus honorare Matrem? Quæ ratio dicendi, quòd ipsa non veniat in partem ingentis beneficii, Redemptionis Salvatoris mundi? Si enim non fuit perdita, etiam non fuit redempta: an ipsa Sola hoc titulo obstricta non erit suo Filio? Quis non videt, injuriâ affici per hoc cum Filio simul & Matrem? Quæ ratio eximendi ipsam à lege tam clarâ, tamque universali in Scripturâ, quòd omnes filij Adæ, ipsius involvantur culpa? Ecceur excipiat illa Sola, cum sit filia Adæ descendens ab ipso viâ ordinariâ, sicut omnes alij, & nec unicus Scripturæ inveniatur textus, qui conferat ipsi Exemptionem ab hac lege? hoc est sub obtentu devotionis, effingere sibi chimæras, bonæ & sanæ menti intolerabiles. Sed quæ ratio concipiendi in animo opinionem, quæ manifestè videtur

Objectiones contra Conceptionem Immaculatam Sanctissimæ Virginis,

impossibilis? quæto enim ex te; an justificari potuit, antequàm formaretur? Hoc est impossibile: nam quando Deus suam dat gratiam, dat ipsam alicui, qui est: Jam à primo instanti, quo ipsa est, est filia Adæ, & consequenter obnoxia peccato; cogitare aliter est pura imaginatio.

Dicebat hæc tantâ cum Emphasi, ut luculenter apparet, æstimare ipsum omnes rationes suas invincibiles; sed pius noster & doctus Viator resumit illas omnes, unam post alteram, nobisque ostendit, ipsas esse tam infirmas, ut nullam mereantur considerationem: Exin adjicit aliàs tam efficaces ad stabiliendam veritatem Conceptionis Immaculatæ Virginis Sanctissimæ, ut persuasissimi circa illam maneremus omnes.

Fateor, inquit illi, magnam commissurum blasphemiam, si inducere quis vellet Sanctissimam Virginem pari passu cum JESU CHRISTO ambulantem; siquidem semper infinita, & plusquam infinita, si ita loqui licet, distantia est inter Deum & creaturam; sed propugnare, quòd Sanctissima Virgo nunquam fuerit maculata aliquo peccato, non magis, quam JESUS Christus, hoc

JESUS
Christi
impecc
lis per
turam
Virgo
gratia

Sancti
Virgo
Rede
citra
quod
ante
ta

JESUS
Christus est
impeccabi-
lis per na-
turam, & B.
Virgo per
gratiam.

hoc non est dicere, quod ipsi sit æ
qualis; siquidem JESUS CHri-
stus est impeccabilis ex se ipso,
& Sanctissima Virgo ex se ipsâ
erat capax peccati; quòd JESUS
CHRISTUS peccare non potuerit,
ex propriâ habebat natura; quòd
Sanctissima Virgo non peccave-
rit, erat ex gratiâ speciali ipsi à
Filio suo Unigenito concessâ: an
dicas, hanc opinionem injuriâ af-
ficere Filium, dum vult hono-
rare Matrem, cum potius lucu-
lenter utriusque ingentem conciliet
honorem.

Sanctissima
Virgo fuit
Redempta
citra id,
quòd fuerit
ante perdi-
ta.

Inquiris rationem, ob quam
velimus Sanctissimam Virginem
eximere à beneficio Redemptionis
Communis; Et ideò ipsam vis-
esse perditam in peccato, ut re-
dempta sit per gratiam. O quàm
præclarum foret medium confe-
rendi vitam homini, excidendo
ipsum, ut resuscitetur ad vitam!
Hem permitte ipsum vivere, ma-
jori ipsum afficies beneficio; ita
egregius sanè est modus, demon-
strandi Sanctissimam Virginem
esse redemptam, dum dicitur ip-
sam prius fuisse perditam. Absit
cogitare à nobis, quòd Sanctis-
sima Virgo privata fuerit magno
beneficio Redemptionis Salvato-
ris mundi; potius ex opposito
credimus, ipsam abundantius &
nobiliori quadam ratione ipsius
esse participem, quàm cæteras
omnes creaturas. Si nil aliud tra-
heret exinde lucri, nisi quòd li-

berata fuerit è tyrannide peccati,
postquàm ipsius fuerat mancipi-
um, nil majus haberet, quàm
cæteri omnes: ut ergò à cæteris
distinguntur, uti procul dubio
exigit dignitas Matris Dei, credi-
mus, gratiam Salvatoris longè Ex-
cellentiori ratione ipsi fuisse ap-
plicatam, quàm cæteris filijs A-
dæ. In alijs gratia reddit vitam
animæ, postquam perpeffa jam
est mortem peccati; Sed in ipsâ
conservavit semper gratia vitam
animæ suæ, ne moreretur un-
quam per peccatum. Alij fue-
runt redempti. eòquòd fuerint
mancipia; Sed hæc redempta est
magno pretio, ne evaderet un-
quam mancipium: Sic omnes re-
dempti sunt redemptione purga-
tiva, quæ excellens est; sed hæc
pretiosior coram Deo cæteris om-
nibus creaturis, redempta est re-
demptione præservativâ, quæ no-
biliores est absque comparatione.
Est ne hoc dicere, quòd ipsa
non sit particeps Redemptionis,
quòdque nil debeat & Salvatori
mundi.

Allegâsti pro tertiâ ratione,
quòd sit lex universalis, constri-
gens omnes filios Adæ, ut ob-
noxij fiant peccato totius natu-
ræ, cujus ipse fuit origo; Et ex
hoc te benè concludere putas:
ergò Sanctam Virginem compre-
hendi quoque oportet sub hâc le-
ge; & ego jure æquissimo tra-
ho exinde consequentiam pror-
sus

Quâ ratio-
ne gratia
Redem-
ptionis fue-
rit applica-
ta Sanctissi-
mæ Virginis

Lex uni-
versalis
non con-
cernit eos,
qui gaudent
privilegio.

Lex oppositam : quandoquidem hæc lex universalis est, involvens omne vulgus hominum, Mater Dei non comprehenditur sub ipsâ : Nonnè enim clarè videmus, hoc esse ipsius privilegium, quòd quasi nunquam comprehendatur legibus communibus cæterorum hominum. Quâ ratione concepit ipsa Filium suum Unigenitum ? quâ ratione ipsum peperit ? quâ ratione totam vitam suam egit in terris absque peccato ? quâ ratione mortua est ? quâ ratione resuscitata, & corpore ac animâ translata in Cælum ? In omnibus his an secuta est legem cæterorum hominum ? Cum igitur videamus, ipsam privilegiatam esse in cæteris omnibus ; Ecce dubitemus, quin privilegiata quoque fuerit in puncto Conceptionis suæ Immaculatæ, quod tanti momenti est pro gloriâ Dei, & singulari ipsius honore ! Quid experiris repugnantia in amplectendâ regulâ hac universalis Sanctorum Patrum, quòd dubitandum non sit, quin concesserit Deus Sanctissimæ Virgini omnes prærogativas, omnia privilegia, omnesque gratias, quæ congruunt Matri Dei : dubitare de hoc nemo potest, nisi quis dicere velit, non honorasse, sicut potuerat, talem filium suam Matrem ; Sed an quidquam magis congruat dignitati Matris Dei, quàm nunquam maculatam fuisse peccato, per quod facta fuisset mancipium diaboli !

3. August.
Serm. de
Assumpt. &
Epist. 3. ad
Volusiam.

Ecce igitur tertiam quoque tuam rationem, quæ ratio non est.

Et quantum concernit ultimam, in quâ invenire te putas impossibilitatem, quod nimirum Sanctissima Virgo prius receperit gratiam, quàm acceperit esse, non admodum ingeniosa est tua argutia. Verum est, quòd oporteat aliquem esse, ut recipiat gratiam ; Sed nonne similiter aliquem esse oportet, ut recipiat peccatum ? quis dixit tibi, quòd ipsa non fuerit capax ad recipiendum gratiam in primo instanti sui esse, sicut ad recipiendum peccatum ? Dicis, in ipso instanti, quo habet esse, est filia Adæ, & consequenter peccatrix ; Et ego dico, in ipso instanti, quo habet esse, est, ut Mater sit Filij Dei, & consequenter est absque peccato.

JESUS Christus interrogabit te ; Ecce hæc notare me vis animadversione, quæ Vati Jeremia extorsit lacrymas : *Confusa est Mater vestra nimis ;* Aspice confusione Matris tuæ, quam insecit peccatum, quamque diabolus olim suis annumerabat mancipijs ; Et tu id ipsum tolerasti : vel non potuisti, vel non voluisti custodire illam ab hoc opprobrio. Si non potuisti, ubi est omnipotentia Dei, quam inquis habere te in tuâ potestate ? Si noluisti, ubi est amor Filij erga Matrem Matrum omnium amabilissimam ? neutrum animadverti in me potest absque notâ blasphemiam maximâ.

Si

Si non eram omnipotens, diceret tibi JESUS Christus, an poteram ipsam facere Matrem Virginem? Et si summè non amarem ipsam, an & egissem & assumpsissem mihi ipsam in Matrem? si igitur dubitare non potes nec de potestate meâ, nec de amore meo erga propriam Matrem meam, cur dubitates de eo, quòd verè ab omni genere peccati custodierim ipsam. Quis est ex vobis omnibus, qui si haberet libertatem efformandi talem, qualem vellet, sibi Matrem, non efformaret illam tam perfectam ut minimus in illâ defectus non inveniret locum? si igitur tam benè tu erga propriam tuam afficeris Matrem, ut quid dubitas, quin pariter afficiat ego erga meam? an forsitan credis, majori me pollere te bonitate? an impingere mihi voles notam, quam non tolerares in teipso? quid dicere posses JESU Christo, si æquissimam hanc tibi proponeret querimoniam?

Bonus noster Viator proferebat hæc tanto cum Spiritûs fervore, ut cum attoleret vocem suam in hoc colloquio tanto cum ro-

bore ac tanto sublimi, sicut aliquis fecisset prædicator, inadvertenter attraxerit plurimum auditorum coronam, qui se congregaverunt circa nos, ad auscultandum, quid diceret. Inter alios aderat illustris quædam femina, cui nomen Artemisæ, Sanctissimæ Virginis admodum devota, quæ cum lugeret venisse se modò circa Consultationis nostræ finem libenter rogasset nos, ut illam totam reitetaremus. Sed Viator noster tum urbanitate tum charitate totus refertus, dicit illi: Ne doleas Domina, de eo, quòd neglexisti; Non nisi locutus sum contra inimicos gloriæ Sanctissimæ Virginis ad probandum ipsis veritatem Conceptionis suæ Immaculatæ; hoc tibi necessarium non erat, cum id ipsam teneas & credas firmissimè. Sed quia video pietati tuæ solatio fore, si loquentem audieris de excellentijs admirandæ hujus Matris, aliam desuper instituiam Consultationem, quæ magis hæc attidebit tibi? Et res dilata est in diem sequentem.

* * *

CONSUL